De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND. OPGERIGT 1830

DEEL 63. KAAPSTAD DONDERDAG, 3 AUGUSTUS 1893. NO. 5,849

Verkiezing van Directie Leden voor de Zuid Afrikaansche MUTUAL.

STEMT VOOR D. J. A. VAN DER SPUIJ, M. Zoon.,

VAN DE PAARL,

Den Besten Kandidaat en waren Vertegenwoordiger der belangen van de Buitendistricten.

NEDERLAND.

ALS Agentesse voor de *Zuid Afrikaan* en het *Z. A. Tijdschrift*, is te Nederland aangesteld de "Nederlandsche Bank- en Crediet-Vereeniging voor Zuid-Afrika," te Amsterdam, in plaats van de "Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika," die heeft geliquideerd.

HOFMEYR & REGTER.

SYLLABUS.

DE Lezing zal worden gegeven in de Zaal van het Victoria College, ieder keer beginnende om 7.30 precies.

Aug. 4. ... ... PROF. LOUBSER. "Een Praatje over Portugal."
Aug. 18.... ... Eerw. Prof. MARAIS. ... ...
Sept 1. ... ... Prof Dr. WALKER "The Mind as Storehouse & Studio."
Nov. 3. ... ... DR. NEETHLING. "The A. B. C. of Health."
Nov. 17 ... ... Eerw. McMILLAN, "King Lear."
Dec. 1 ... ... Prof. MORRISON. "Matter and what it is made of."

(Met Proeven.)

Voor Machinale en Elektrische Inrichtingen,

Ten behoeve van Landbouw en Industrie,

Parafine Machines, Windpompen en Molens, Elektrisch Licht, Telephonen en Bliksem Afleiders en Electrische Bells.

J. VAN ZWIETEN.,
Ingenieur M.R.I.E. en Electrician,
Kaapstad, adres A. DONNER's,
Box 276.
Rondebosch, Kampgronden,
Hoek van Kasteel- en Langestraat.

DANKBETUIGING.

IK geef kennis aan het geëerd publiek, dat ik genezen ben geworden van kankerachtigheid, door het gebruik van de salf en het pleister van mej. J. VAN NIEKERK, Lowenstein, Durbanweg Statie. Ik beveel dit middel aan een ieder, die met kankerachtigheid aangetast is. Ik kreeg eerst een gejeuk aan mijn neus, die mij vier jaren lang tot hinder was, toen kwam er een puist uit, waarmee ik twee jaar en drie maanden suk kelende was en die mij op het laatst veel pijn veroorzaakte. Bij het gebruik van dit middel ben ik geheel genezen geworden, zooals ik te voren was. Ik heb het vier maanden achtereen gebruikt en ben door Gods goedheid geheel genezen. Ook dank ik mej. J. VAN NIEKERK door dat het middel door haar is uitgevonden, onder de wijze bestiering van Gods medewerking, die het haar te kennen geven wil hopen, door Gods medewerking, dat nog velen van deze kwaal door dit middel genezen zullen worden.

CORNELUS DU TOIT, M.zn.
Geelkuil, Afd. Malmesbury,
29 Julij 1893.

DOODBERIGT.

KENNISGEVING aan Familie en Vrienden.—Overleden aan haar woning Camberwell Villa, Zeepunt, heden morgen, ten twee ure, in het 32ste jaar haars ouderdoms, MARIA MAGDALENA WEINGARTZ, weduwe van wijlen den heer THOMAS SINCLAIR, vroeger van de Breestraat, Kaapstad, diep betreurd.

Zee Punt, 1 Aug. 1893.

DOODBERIGT

OVERLEDEN op den 22sten Julij 1893, te Elandskuil, afdeeling Steijnsburg, GERTRUDE SOMERS, geliefde tweede Dochter van EDUARD en ANNIE BEKKER, oud 19 jaren, 4 maanden en 7 dagen. Wij brengen hierbij onzen dank aan alle goedaardige vrienden en vooral aan Dr. LISTER voor zijne hulp en vriendelijke attentie, gedurende de korte ziekte van de overledene.

DOODBERIGT.

OVERLEDEN op den 26sten Julij, in het Valkenburg Asylum, te Mowbray, mijn geliefde echtgenoot PIETER PAULUS PIENAAR, in den ouderdom van 55 jaren, diep betreurd door mij, mijn kinderen, bloedverwanten en vrienden.

ELIZABETH PIENAAR,
geb. RABIE.

Baashuis, Dist. Darling,
2 Augustus 1893.

AAN BOEREN

DE Ondergeteekenden bieden te koop aan tegen VEEL VERMINDERDE PRIJZEN:

Hunne beroemde **WINGERD PLOEGEN** en **CULTIVATORS**. Duizenden dezer Werktuigen zijn in de Kolonie verkocht en de vermeerderde vraag er voor is een zekere waarborg van hunne uitmuntendheid over alle anderen.

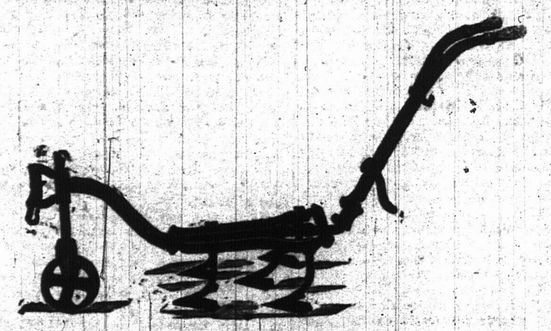

De **R. M. R.** speciale **WINGERD GRAVEN** alles Staal van de beste qualiteit, Graafvorken, Houweelen, Harken, Damschrapers, Gegalvaniseerd IJzer, Cement, Staaf IJzer, Assen, Veeren, Vernis, Oliën, Verf en Kleuren.

R. M. ROSS & Co.,

IJZERWINKELS,

STRANDSTRAAT, KAAPSTAD.

PROF. A DANCE,

Oculist Opticus,

Practisch en Kunst Opticus,

HEEFT nu een Kantoor geopend te 10 en 11, Crewes' Gebouwen en kan worden geconsulteerd voor Brillen en Oogglazen tusschen 10 uur v.m. en 5 uur n.m.

BESCHERMHEEREN:
Graaf DUFFERIN, de Hoog Eerw. EDWARD RALPH JOHNSON, D.D.
BESCHERMVROUW:
Lady HAMILTON GORDON.

ZIJ WILL GEEN £1,000

hemen en dit is de reden waarom *Haar Schoonzoon schrijft:*—

Maraisburg, 20 Mei, 1892.

Van W. F. LA PERCUSE, aan den Wel-Edele heer J. JONES, Kaapstad.

Waarde heer,

Ik gevoel mij verpligt u te melden de voor Rheumatiek of wat men in 't Hollandsch "Zinkinge in de Borst noemt," er geen beter geneesmiddel bekend is dan *Rheumatiqure.*

De moeder mijner vrouw heeft gedurende de laatste 40 jaren geleden aan een Borstkwaal; wij hebben iederen dokter begroefd binnen ons bereik, doch te vergeefs. Het was pijnlijk voor gezonden om haar te zien lijden. 's Nachts sliep zij nooit, tweemaan was zij buiten haar zinnen en liep weg in het veld, terwijl zij haar kind moest verzorgen, vermagerd tot een geraamte, haar nacht en doorbrengende in een leuningstoel in de voorkamer van het huis, met haar hoofd somtijds rustende op een kussen. Ik heb meenigen nacht met haar opgezeten, tot wij ten laatste hoorden van uw RHEUMATIQURO, en ik haalde haar over om het te beproeven. Zij deed het en vond groote verlichting en ging er mee voort waarheen zij ook ging; zij had het altijd bij zich en door Gods zegen en hulp van uw Medicijn is zij volkomen genezen; en zij is nu 66 jaar oud; en ik geloof dat al zouden u haar £1,000 bieden, zij niet zonder het Medicijn in huis zou willen zijn.

Indien u mij niet gelooft, kunt u schrijven aan de heeren Spanier, want ik geloof dat die haar een dozijn Remedies verkocht hebben, of u kunt haar self schrijven.

Haar Adres is: Mej. C. J. J. TROSKIE, Fonteintje, Marisburg.

RHEUMATIQURO, het groote Zuid-Afrikaansche Geneesmiddel voor Jichts, Rheumatiek Rheumatische Jichts, Lendenjichts, Heupjichts en Aangezichtspijn, wordt verkocht door geheel Zuid Afrika, Mauritius, Madeira, Lissabon Londen enz.

KENNISGEVING.

VAN af dezen dag zal de Benigheid van den heer M. J. DREYER, van Durbanville, worden gedreven onder den naam en stijl van de heeren M. J. DREYER & Co.

1 Augustus 1893.

Publieke Werken Departement.

Portland Cement.

TENDERS verzegeld en geëndosseerd "Tender voor Portland Cement," zullen worden ontvangen door den Controleur en Auditeur-Generaal tot Middag van Woensdag, 9 Augustus, 1893, voor de leverantie van ongeveer 500 Vaten Portland Cement van goedgekeurde merken en in door en door goede bruikbare conditie, geleverd te Port Elisabeth

De Cement moet worden geleverd op order van den bevoegde belast met het Publieke Werken Departement van die Haven, in hoeveelheden van niet minder dan een Honderd Vaten tegelijk, de laatste levering niet later te zijn dan 1 October 1893.

De volgende zijn de goedgekeurde merken:

Burham Brick & Lime Company
Brooks Shoebridge & Co (Hilton & Anderson)
Gebrs White
Knight Bevan & Sturge
Johnstone's

De prijs, in den Tender genoemd, te zijn per Vat in Bond, geleverd op Wagons bij tenderaar's Pakhuizen te Port Elisabeth. Tenderaars moeten twee bevredigende Borgen leveren voor de vervulling van het Contract en zulke Borgen moeten den Tender teekenen, als men wil hebben dat hij zal worden overwogen.

De laagste of eenige Tender niet noodzakelijk aan te nemen.

JOH. NEWEY,
Hoofd Inspecteur Publieke Werken

Publieke Werken Departement,
Kaapstad, 27 Julij 1893.

TABAK.

JUIST ontvangen wezenlijk goede Strandveld, per Rol. Goedkoop.

R. WARNER & Co.

Kaserne Straat,
21 Julij 1893.

J. S. HOOGENDOORN,

AANSPREKER ENZ.,

BEGRAFENISSEN Aangenomen, Doodkisten, Lijkbaren en Rouwkoetsen Gehuurd in den Kortst mogelijken tijd en tegen den Billijken Prijs. Hoheek Heeren, Hoof van de Heer en Laag Straatsteen

PUBLIEKE VERKOOPING TE POTBERG, DISTRIKT BREDASDORP,

OP

Woensdag, 16 Augustus 1893.

DE Ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gelast door de heeren FLETCHER & Co, zullen per Publieke Veiling Verkoopen op voormelde plaats en datum de volgende Levende Have en Boerderijgereedschap, te weten:

SCHAPEN:

400 Fraaije Jonge Schapen
400 Eerste Klasse Merino Ooijen met Lammers
300 Eerste-Klasse Drooge Ooijen
300 " " Jonge do.
500 Groote Vette Hamels, geschikt voor den Slagter
500 Fraaije Hamels, 2 jaar oud, 30 Stock-Rammen, jong, 50 Stock-Ooijen met Lammers, 40 Jonge Stock-Ooijen
1 Prachtigen ingevoerden Sturgeon-Ram.

BOKKEN:

100 Bok-Ooijen met Lammers
100 Drooge Bok-Ooijen.

STRUISVOGELS:

25 Broei-Vogels (indien niet vroeger uit de hand verkocht,
25 Van 2 jaar oud, 40 van 1 jaar oud.

HOORNVEE:

1 Span Jonge Ossen | 40 Koeijen en Kalvers
1 Span Jonge Bullen | 1 Korthoorn Bul.

OPREGTE EZELS:

40 Merries en Veulens
2 Fraaije Eerste-Klas Hengsten.

PAARDEN:

54 Fraaije Stock-Merries
17 Jonge Merries, van 1 tot 6 jaar oud, door den beroemden ingevoerden Hengst "Sterling"
8 Veulens, ook door "Sterling"
5 " door den Gouvernements-Hengst, alsmede eenige Kar- en Rij-Paarden.

MUILEN:

1 Span van 12 Eerste-Klas Muilen
9 Jonge Muilen, 1 jaar oud.

15 VARKENS.

BOERDERIJGEREEDSCHAP:

1 Bokwagen, Buggy, Schotsche Kar, 6 Ploegen, Dubbel en Enkele Voren, 1 Voer-Machine, 1 Howards Egge, 1 Johnstons Maaimachine, Setten Voor- en Achtertuigen, een Assortiment Gereedschap en 40 Mudden Prachtig Koorn.

Bovengemeld Vee behoeft volstrekt geen aanbeveling; de Schapen zijn allen van het beste Ras en in uitmuntende conditie. Een schoone kans voor Slagters en Boeren om zich van Vette en Goede Wolschapen te voorzien. De Beesten en Paarden zijn Eerste-Klas geteeld en in uitmuntende Conditie. De Ezels zijn groot en goed. De Struisvogels van Eerste-Klas Vederendracht. Boerderijgereedschap alles in goede en Werkende Orde.

Terzelfder tijd zullen aangeboden worden de volgende Plaatsen:

CUPIDOSKRAAL, groot 1,473 morgen; Half Aandeel in BUFFELSFONTEIN, groot in zijn geheel omtrent 4,656 morgen; en EEN STUK GROND, grenzende aan Zoutkloof en Nooitgedacht, groot omtrent 43 morgen, alsmede eenige Erven te MALAGAS, met Populier Boomen beplant; een Stuk Grond genaamd RHENOSTERKOP, in het veldkornetschap Zoetendalsvlei, groot omtrent 354 morgen, en EE STUK GROND, grenzende aan Haasvlakte en Blim, groot omtrent 69 morgen.

Dag der Verkooping: 16 Augustus 1893.

BEGINT OM 10 UUR 's MORGENS PRECIES.

TALJAARD & HERBERT, Afslagers.

KOFFIE! KOFFIE!!

De Ondergeteekenden landen nu per Bark 'HERMAN,'

3,000

Zakken Beste Blaauw-Boon Rio Koffij,

Die zij tegen Marktprijzen aanbieden gedurende de ontscheping.

VAN DER BYL & Co.,
ST. GEORGESSTRAAT.

ONDERSTAANDE ZAKEN zijn Echt en Betrouwbaar.
(Het is niet noodig er meer over te zeggen)
HERROEP ZE SLECHTS.

Zonnebrand en Sproeten verwijderd door
Melk van Violetten
(die volmaakt zuiver is)
1s. 6d., per post 2s.

Agenten—
HEYNES, MATHEW en Co.
Adderleystraat, Kaapstad.

J. HEPWORTH & Zoon,

BEPERKT,

KAAPSTAD.

Zullen met genoegen ouders hunne nieuwe sortering Jongens Kleeren, juist ontpakt, toonen en zij zijn zeker dat dit tot bezigheid zal leiden, als men Nieuwe Kleeren vereischt.

Matrozen Pakken compleet van 3/11, Norfolk's en Dubbele Borst Pakken in alle nieuwe patronen.

Mannen Pakken van 19/6, Mannen Broeken van 6/11.

Zend voor patronen en zelfmeting-vormen naar het order Departement. Pakken van 63/; Broeken 18/6, volmaakt passen gewaarborgd.

J. HEPWORTH & Zoon

(BEPERKT),

44 PLEINSTRAAT,

KAAPSTAD.

Toestellen en Benoodigdheden voor Invaliden

B. G. LENNON & Co.

(BEPERKT.)

ANNONCEEREN met veel genoegen dat hun Departement voor den verkoop van bovenstaande nu compleet [is en] geheel en al voorzien van *Elastieke Kousenwaren, Onderbuiks Riemen, Borst-Bewaarders Windsels, Pleisters, Breukbanden, Windbussens, Heet Water Bottels, Bed-Pannen, Geheime-gemakken Spuiten en alle benoodigdheden.*

Huis Apotheken, Groot en Klein. Brillen voor alle Gezigten. Een geschikte kamer om de toestellen te probeeren is in het Departement en eveneens iemand, die gequalificeerd is om te helpen.

B. G. LENNON & Co.

(BEPERKT.)

ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.

STEVELS! STEVELS!! STEVELS!!!

GROOTE KOOPJES

Gedurende den Inventaris-nemenden Uitverkoop,

TE VERKRIJGEN BIJ

JAMES HARRISON'S

KIMBERLEY STEVEL DEPOT.

VOOR Inventaris te nemen, biedt JAMES HARRISON nu zijn keurigen en goeduitgezochten voorraad STEVELS, SCHOENEN en SLIPPERS aan tegen veel verminderde prijzen.

Juffrouwen Slippers van 1/3. Man's van 1/6.
Juffrouwen Witte Satijn Schoenen, Wesner Model tegen 3/6.
Kinder Schoenen van 6d. per paar.

En 3/ in het £ Afslag op Nieuwe Goederen, juist ontvangen.

Tegenover het Spoorweg Station,
ADDERLEYSTRAAT.

ZUID AFRIKAANSCHE Mutual Levens Verzekerings Maatschappij, Kaapstad

JAARLIJKSCHE ELECTIE.

DE heer D. J. A. VAN DER SPUIJ, M.zoon, van de Paarl genomineerd zijnde als Directeur, vraagt ieder Lid voor hem te stemmen, zoodat de Buiten Districten ook worden vertegenwoordig.

AYER'S CHERRY PECTORAL

VOOR KOU, HOEST, HEESCHHEID,

EN ALLE

Keel- en Long ZIEKTEN.

Als eene medicijn in geval van nood, eene bescherming voor de kinderen, eene altijd gereede remedie, waarop men zich verlaten kan in gevallen van verkoudheid, hoest, kroep, kinkhoest, influenza en alle ziekten van keel en longen, heeft Ayer's Kersen Borstmiddel geen gelijke in de pharmacie.

Ayer's Kersen Borstmiddel

Geprepareerd door Dr. J. C. Ayer & Co., Lowell, Mass., U. S. A.

Werkt snel, geneest zeker.

VERKOOPINGEN.

AUGUSTUS.

10—Klapmuts Statie, Koeijen, Vaarzen en Ossen, van den heer M J Louw,—Faure, Neethling & Co., afslagers.

16—Potberg, distrikt Bredasdorp, Levende Have, Boerderijgereedschap, Plaatsen, enz., van de heeren Fletcher & Co.,—Taljaard & Herbert, afslagers.

19—Colesberg, Erf No. 26 van wijlen J D du Plessis. Alleen leden der Geref. Gemeente kunnen koopers worden.—H. v. L. Sluiter, afs.

SEPTEMBER.

19 en 20—Brakboschpoort, afdeeling Prieska Groote verkooping van 6,000 schapen en eenige honderdebeesten en paarden voor den heer Otto Jeppe,—E Meijers, afslager.

NIEUWE MARKT.

Van 1 Aug.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, per mud ...	0	14	6	—	1	1	0
Appelen, per 100 ...	0	1	0	—	0	3	9
Boter, per lb. ...	0	1	1	—	0	2	0
Bloemkool, per stuk ...	0	0	1½	—	0	0	4
Bijeren, per 100 ...	0	8	3	—	0	11	0
Eenden, per stuk ...	0	2	0	—	0	2	0
Erwten, dr., per zak ...	1	6	0	—	1	6	0
Guavas, per 100 ...	0	0	4	—	0	4	6
Hoenders, per stuk ...	0	1	0	—	0	1	10
Kool, per stuk ...	0	0	1½	—	0	0	3
Limoenen, per 100 ...	0	2	3	—	0	7	1
Nartjes, per 100 ...	0	2	11	—	0	5	8
Pompoenen, per stuk ...	0	0	7½	—	0	0	7½
Patatas, per mud ...	0	8	2	—	0	8	10
Uijen, per mud ...	0	3	0	—	0	10	6
Zuurlimoenen, per 100 ...	0	0	11	—	0	1	6

VROEGEMARKT.

Van 1 Aug.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, per mud ...	0	18	6	—	1	0	0
Appelen, per 100 ...	0	3	9	—	0	3	10
Bijeren per 100 ...	0	9	7	—	0	9	7
Havergerven, per 100 lb ...	0	5	1	—	0	6	6
Hoenders, per stuk ...	0	1	8	—	0	1	8
Kalkoenen, per stuk ...	0	5	9	—	0	5	9
Patatas, per mud ...	0	8	10	—	0	8	10
Uijen, per mud ...	0	10	0	—	0	10	2

De Zuid-Afrikaan.

DONDERDAG, 3 AUGUSTUS 1893.

DE TEGENWOORDIGE TOESTAND.

De Regering der Kaapkolonie is, dank zij het besluit door den Wetgevenden Raad over de kolenkwestie op voorstel van een beslist voorstander van Koloniale nijverheid genomen, er thans beter aan toe dan sedert de beslissing der Wetgevende Vergadering omtrent het voorstel Orsmond, en het blijkt hieruit dat het stelsel van twee Huizen van het Parlement naast sekere nadeelen toch ook weder groot voordeel biedt. Het geldt hier geen strijd tusschen beide Huizen, want ons Lagerhuis ziet thans zelf in dat zijn besluit overhaast en niet naar eisch was, en heeft hierom tot een onderzoek door een Comité besloten; maar toch, met een besluit van het eene Huis ten gunste van het voorstel Orsmond waren de handen der Regering gebonden, terwijl zij hier thans een ander tegenover kan stellen. Doch terwijl dit een voordeel is in de Kolonie gewonnen, staat er een nadeel tegenover dat de Kolonie zoowel als geheel Z. Afrika aangaat. Wij bedoelen den staat van zaken in Mashonaland. Het antwoord namens Lo Bengula aan den Administrateur van Mashonaland gezonden is niet ongunstig, daar het inhoudt dat zijn kommando slechts tegen twee opperhoofden gerigt was, en de aanvoerders er van bepaalde orders hadden om den witman ongemoeid te laten; maar het feit dat de Matabele Koning de Mashona's nog als onderdanen beschouwt die hij tuchtigen mag is leelijk genoeg, en toont dat het niet lang zal duren of er moet nader orde op de zaken van het Noorden gesteld worden. En hoe dit te doen? President Kruger zal niet versuimen om zooveel mogelijk te zorgen dat er geen Transvaalsche boeren in Lo Bengula's dienst treden, maar als de tegenwoordige Kolonisten van Mashonaland het land beginnen te verlaten, wat kan men dan wachten? Er blijkt uit dat de oorlog, als hij komt, op een tijd komt dat de Kolonistenbevolking in het land nog niet wortel heeft gevat; en aan lafhartigheid kan men het niet toeschrijven als boeren geen zin hebben om zich en hun gezinnen aan aanvallen van barbaren in een land bloot te stellen waar zij nog niet regt thuis zijn. Het afkondigen van een staat van beleg dunkt ons geen maatregel die in de omstandigheden zonder gevaar is. Vrijwilligers kan de Gecharterde welligt in overvloed bekomen als zij er geld voor geeft; maar heeft zij geld genoeg om ze in voldoenden getale in dienst te nemen, en zijn vrijwilligers als die men in den Basuto oorlog zag te velde komen van de regte soort? Het zal een uitredding zijn als het blijkt dat men tijd bekomt om zich voor verdere gebeurlijkheden voor te bereiden, maar zelfs die voorbereiding heeft heel wat bezwaar.

De heer Rhodes heeft in Mashonaland een werk tot stand gebragt waarin hij nog beter dan thans zou geslaagd zijn, was, zoo als wij in het begin hoopten, een sterk Afrikaner boeren-element bijtijds het land binnengetrokken. Hij heeft de saken der Kolonie, als Eerste Minister, zoo geleid dat het algemeen gevoelen hem als zoodanig onmisbaar acht. Maar hij deelt met andere stervelingen het ongeluk van niet op twee plaatsen tegelijk te kunnen zijn, en al is Dr. Jameson een goed Administrateur des lands, al wordt hij door mannen van bekwaamheid ondersteund, hij verkeert in de min gunstige omstandigheid van als Engelschman en met hulp van Engelsche beambten een land te besturen waar het Afrikaner element den hechtsten waarborg voor de landsverdediging zou bieden. Of intusschen zelfs de aanwezigheid van den heer Rhodes in het land, in weerwil van zijn persoonlijk talent om met de Afrikaners klaar te komen, de saken van Mashonaland veel zou helpen verbeteren, dat is de vraag. Toen kort vóór het vertrek van Sir Hercules Robinson er sprake was van inlijving van Britsch Bechuanaland bij de Kaapkolonie, toen kon men zich voorstellen dat de Kolonie en de Z. A. Republiek gezamenlijk de zaken van het Noorden zouden regelen; en de Kolonie met den "grooten baas" der Transvaal vereenigd ziende zou Lo Bengula zijn minderheid gevoeld en welligt liever de Zambezi overschreden dan om zijn land gevochten hebben. Dit is thans anders. De Kaapkolonie sympathiseert met den heer Rhodes en diens onderneming, maar zij kan er niet aan denken om regtstreeksche hulp in een zoo verwijderd gebied te verschaffen. Evenmin is dit van de Z. A. Republiek te wachten, op een oogenblik dat het nog de vraag is of in de zaak van Swazieland een behoorlijke schikking zal getroffen worden. Doch dat in het Noorden de strijd tusschen het Kolonisten en het Naturellen-element over een der beste landen van Z. Afrika een algemeen Z. Afrikaansch belang betreft, dat wordt ook elders dan hier erkend.

Wat wij het liefst zouden zien is een herhaling van hetgeen tot kolonisatie van Bechuanaland geleid heeft. De vrijwilligers die Massouw tegen Mankoroane, Moshette tegen Montsioa steunden waren ten deele Transvaalsche boeren, ten deele Transvaalsche bijwoners en vreemdelingen, door boeren uitgerust en gezonden om door hun werksaamheid plaatsen in het land te erlangen. Als men in de Kaapkolonie en de Republieken een dergelijke magt kon bijeen krijgen, dan zou er veel gewonnen zijn, en dit zou vooral dan mogelijk zijn als de heer Rhodes zich de hulp van geachte Afrikaners kon verwerven om zich aan het hoofd er van te stellen. Ons trof Maandag avond het gezegde van den heer Van der Walt, M.L.A., dat hem geen grooter eer zou kunnen wedervaren dan als Kommandant van Kaapsche burgers een landsvijand te bestrijden. Nu zeggen wij niet dat de heer Van der Walt, zoo hem een kommando in Mashonaland werd aangeboden, dit aanvaarden zou, want dit is iets geheel anders; maar het is toch de vraag of er niet mannen van zijn stempel zouden te vinden zijn die, evenals vroeger de pioniers van den heer Rhodes het openen van den weg Noordwaarts, thans met het oog op een echt Afrikaner kolonisatie van Matabeleland de organisatie en aanvoering van zulk een magt op zich zouden nemen. Wij herinneren ons hoe, toen Sir H. Loch Cradock bezocht, een boer het dorp binnenreed, gewapend en gevolgd door twaalf bereden en gewapende zoons. Zijn er zulke familiën in het land, dan zou het waarlijk zoo vreemd niet zijn als jongere leden dier familiën als bijenzwermen zich naar nieuwe woonplaatsen begaven, vooral naar woonplaatsen van zoodanigen rijkdom als Matabeleland, en als een algemeen gezien man van hun ras zich aan het hoofd stelde. Wij schrijven dit omdat ons de tegenwoordige toestand hagchelijk toeschijnt, en omdat een verovering van Matabeleland met meerendeels Afrikaner krachten onzes inziens voor geheel Z. Afrika een gunstiger toestand zou scheppen dan men er ooit te voren een gezien heeft.

'T EEN EN ANDER.

In de *Natal Afrikaner* vinden wij een verslag van een vergadering te Greytown om kandidaten te stellen voor de Wetgevende Vergadering voor het district Umvoti. Zes kandidaten werden voorgesteld, waarvan vier met Hollandsche namen, en allen spraken zij de vergadering toe. Wat ons in een der toespraken trof was de verklaring dat de heer Haden, Kol. Secretaris en thans waarnemend Gouverneur, gezegd zou hebben dat, nu men Verantwoordelijk Bestuur had, de boeren alles in handen zouden krijgen. Laat ons dus, zei spreker—het was de heer Symons,—geen kooplieden naar het Parlement sturen, en laat de boeren zorgen om geen landbelasting maar invoerbelasting te bekomen. Hoe gaauwer, zeggen wij, de voorspelling vervuld en de raad gevolgd wordt, des te beter zal het zijn voor Zuid Afrika.

"Hoe toegevend," zeide Maandag avond de heer Fuller, over de Wet van den heer Innes ter bescherming van meisjes op een openbare vergadering het woord voerende, "de maatschappij en de wet zich ook mogen betoonen tegenover wat men zwakheden des vleesches mag noemen, geen toegevendheid behoort betoond te worden aan den booswicht die een meisje voor haar leven ten verderve brengt door haar onschuld op dien jeugdigen ouderdom te belagen." Dit werd luide toegejuicht, en met regt, en wij erkennen gaarne dat aanneming van het amendement Schreiner, zelfs zoo als het gewijzigd is, op dien grond kan veroordeeld worden. Maar zij die, als de heeren Theron en J. du Plessis, in het Parlement het amendement billijkten hadden geen dergelijke verleiders der onschuld op het oog. Wij herinneren ons hoe hier ter strafzitting onder de tegenwoordige Wet een gekleurde knaap van dertien of veertien jaren voorkwam wegens gemeenschap met een gekleurd meisje dat gezegd werd iets onder de twaalf jaren te zijn, en zulke gevallen van vroegtijdige verkeerdheid zijn, gelooven wij, onder het dienstvolk waar boeren gebruik van moeten maken, alles behalve ongewoon. Dat nu, door aanneming der Innes Wet, die vroeg bedorven schepsels om zich of hun ouders geld te verschaffen een boerenzoon in den val kunnen lokken, dat is het waar sommige boerenleden voor vreezen, en waartegen de Procureur Generaal door zijn amendement wil waken.

Waarom men den heer Le Roex, M.L.A., om de schoolinrigting op zijn plaats te lijf gaat, dat kunnen wij ons onmogelijk begrijpen. Hij heeft een onderwijzeres die bij al es vrij en £60 's jaars geeft; van de leerlingen, veertien in getal, is slechts één zijn eigen kind; en de rest wordt door hem geherbergd, iets waar de regulaties vaste bijdragen van landswege voor toekennen. De geheele toelage van Regeringswege komt neder op £10 per kind, en daarvoor krijgen zij onderwijs en logies. Wie nu, b.v. te Stellenbosch om zijn studiën aldaar, logies wil, betaalt hiervoor £36 per jaar, meer dan drie en een half maal zoo veel als de heer Le Roex voor elk der kinderen die hij huisvesting *en* onderwijs verschaft, van de Regering bekomt. Wij voor ons zouden gaarne zien dat boeren in het algemeen met hulp van landsgeld evenveel voor de opvoeding der jeugd deden als het geachte parlements lid voor Victoria West.

De heer Joubert, M.L.A., deed Dingsdag in ons Lagerhuis een vraag aan de Regering of deze iets doen zou tegen het binnenstroomen van Asiaten. De Eerste Minister erkende volmondig dat men hier geen vermeerdering van bruine gezigten noodig had, maar tevens verklaarde hij dat men wel maatregelen kon nemen als in Amerika, tot het niet toelaten van immigranten die niet zeker vermogen hadden of een ambacht kenden, maar dat men daarom de Kolonie niet voor Asiaten sluiten kon omdat zij meerendeels Britsche onderdanen waren. Terstond daarna kwam een voorstel Hofmeyr tot het voorleggen eener correspondentie met de Rijksregering in verband met het Tolverbond. De voorsteller trok het in, vernomen hebbende dat de correspondentie, als van vertrouwelijken aard, niet kon worden voorgelegd, maar hij zeide de zaak later op andere manier te zullen voorbrengen. Die zaak komt daarop neer dat de Rijksregering, op grond van het beginsel dat de Britsche Koloniën geen regt hebben om, wat invoerregten betreft, de eene van haar mede-Koloniën boven de andere een voorrang te geven, woorden in de Tolverbond Conventie had laten invoegen die het voor de Kaap en Natal onmogelijk maken moesten om, in het Tolverbond samen zijnde, op het punt der invoerregten elkander een voordeel boven Mauritius enz. bij overzeeschen invoer te gunnen.

Nu gelooven wij dat dit een punt is waarop de Kaapkolonie slechts behoeft te spreken om Engeland tot rede te brengen. Er is geen twijfel aan dat de Z. Afrikaansche Koloniën en Staten onderling naauwer verwant zijn dan een hunner met eenigen anderen Staat, en wat in de natuur der dingen ligt moet het op den duur van zoogenaamde Rijksbeginselen winnen. Een voorbeeld hiervan sag men toen in de Australische Koloniën Wetten gemaakt worden om immigranten uit West Australië te weren, en hiertoe dezen eischen te stellen die met het Britsche regtsgevoel in lijnregten strijd waren, net omdat West Australië alleen van alle Australische Koloniën nog tuchtelingen toeliet. Toen bood de Rijksregering wel weêrstand, maar spoedig gaf zij toe. Nu waren die tuchtelingen toch altijd mannen van Britschen bloede, en in het Vereenigde Koningrijk denkt men er niet aan om aan veroordeelden het regt te ontzeggen om na afloop van hun straf er te blijven wonen. En waarom zou dan de Kaapkolonie, als zij hier geen Asiaten wil, niet even als de Australische Koloniën toen handelden, een Wet maken om hen te weren, al wil Engeland dit thans niet veroorloven? Ieder selfbesturende Kolonie moet weten wat voor haar het beste is, en als zij dit, tegenover Rijksbeginselen, op den voorgrond stelt, *moet* zij het winnen. Welligt is het, in de bijzondere omstandigheden waarin de heer Rhodes verkeert, voor hem niet raadzaam of aangenaam om in zulk een zaak tegen Engeland op te treden; maar het belang van de Kolonie en van Z. Afrika gaat voor de Kolonisten boven alles, en met een strijd over het al of niet toelaten van Asiaten te wagen, kan men hier zeker zijn van de overwinning.

De benoemingen der heeren Faure, Stewart en Garcia, vroeger door ons vermeld, zijn in de *Gouvernements Gazette* verschenen.

Korhanen, rood, vaal en bont, mogen drie jaren lang, van 1 ll. af aan, in de eigenlijke Kolonie niet gedood worden.

Durbanville.—De zaak van den heer M J. Dreyer aldaar zal voortaan worden gedreven onder de firma M. J. Dreyer & Co.

Brandewijnmaatschappij.—Er is volgens *De Paarl*, thans ingeschreven voor 7,489 leggers, 11 minder dan noodig is, en er moeten nog vele lijsten inkomen.

De heer J R Price, Kaapsch Spoorweg Ingenieur te Johannesburg, moet wegens zijn gezondheid eenige weken aan de warme baden bij Pretoria vertoeven.

Te Wellington zijn drie kinderen van een diender, Roux genaamd, bijna verstikt door een brand die in hun slaapkamer ontstond, terwijl hun ouders uit waren. Twee der kinderen waren, bij het verschijnen van de laatst uitgegeven *Paarl*, nog in bedenkelijken toestand.

Kaapsche studenten in Groot Brittanje. Door het finale geneeskundige examen te Edinburg zijn gekomen de heeren P. D. Fick (Stellenbosch), E S. Lowert (Kimberley), en R. A. Wilson (Paarl). De heer W. B. Borcherds, die te Londen medicijnen studeert, is aangesteld tot redacteur van een geneeskundig blad, het St. Bartholomew's Hospital *Journal*.

Simonstad.—Ds. van Lingen, die voor eenige weken naar Graaff-Reinet is geweest, ten einde wat rust te genieten in de ouderlijke woning, is ll. Zaturdag morgen in goeden welstand tot zijne gemeente teruggekeerd.—*Cor.*

Wingerdploegen en Cultivators en andere aanverwante artikelen worden door de heeren Ross & Co. alhier, tegen verminderde prijzen, te koop aanbevolen. Men lese de elders geplaatste annonce en make van de gelegenheid gebruik om een koopje te maken.

Het Koloniale inkomen heeft in Junij ll. £433,069 bedragen, £54,915 meer dan in Junij 1892. Het inkomen voor het finantieele jaar met Junij ll. geëindigd was £5,008,051, wat £517,003 meer is dan verleden jaar. Op Spoorwegen bedroeg de vermeerdering £411,902, op Invoerregten £79,626.

Natal.—Uit Pietermaritzburg verneemt men dat de aanstelling van Sir M. Clarke tot Res. Commissaris van Zululand in de *Gouvernements Gazette* verschenen is. Het stads-inkomen was uitermate goed. Uit Durban wordt berigt dat de invoerregten in Julij ll. £14 586 bedragen hebben, tegen £17,471 in Julij 1892; de gonduitvoer £16 709 tegen £36,036.

In Zeepunt Zaal is Maandag avond een vergadering van belastingbetalers gehouden, die in weerwil van bedenkingen van den heer J. L. M. Brown en anderen zich ten sterkste tegen de Zeepuntsche Waterwet, thans bij de Wetgevende Vergadering aanhangig, verklaard heeft.

Een openbare vergadering in de Oddfellow's Zaal, gepresideerd door den heer Fuller, M.L.A., en waar onder anderen de Bisschop der Kaapstad en Ds. Moorrees het woord voerden, heeft zich Maandag avond voor de Wet van den heer Innes ter bescherming van jonge meisjes en tegen het amendement Schreiner verklaard.

Verkiezingen.—Uit een tijdgenoot zien wij dat een Bondsvergadering aan de Paarl zich voor den Minister Faure en Ds. Du Toit als Bondskandidaten bij de aanstaande verkiezingen verklaard heeft. In den heer Marais heeft intusschen de Paarl steeds een verdienstelijk en geacht vertegenwoordiger gehad.

De Worcestersche brugkwestie.—Op een vergadering te Caledon heeft men zich Maandag ll. eenstemmig verklaard voor Nieuwedrift als de plek voor de brug over Breederivier, en tegen Oudrift, zullende de Caledonsche boeren zich liever van Nieuwedrift zonder dan van Oudrift met een brug bedienen. De besluiten zijn aan het Comité over de zaak en tevens aan Regering en Parlementshuizen gezonden.

De bevestiging van Ds. Morgan heeft Dingsdag avond in de Groote Kerk plaats gehad. Al de drie leeraars der kerk namen er deel aan: Ds. Steijtler door bijbellezing en gebed, Ds. Moorrees door de bevestigingsrede over Matth. 25 vs. 40, waarbij hij over het werk op Robbeneiland uitweidde, Dr. Kotzé, door lezing van het formulier. Na afloop der plegtigheid hield Ds. Morgan zijn intrêde.

De heer J. C Faure, als Magistraat alhier op Dingsdag het eerst zijn plaats innemende, werd namens de praktisijns verwelkomd door den heer O'Reilly, en antwoordde met te spreken over de verdiensten van zijn voorganger, en zijn hoop te kennen te geven dat de verhouding tusschen Magistraat en praktisijns even zou blijven als onder dezen.

President Reitz heeft in zijn antwoord op hem gezonden requisitie zich verklaard voor overname der reeds gemaakte Spoorweglijn, schoon hij in dit opsigt zich onderwerpt aan het oordeel van den Volksraad; en voor aanleg van een grenslijn, daarna van een lijn Harrismith-Bethlehem-Kroonstad, en eindelijk voor een lijn Kimberley Bloemfontein. Wat het Tolverbond betreft blijft hij bij zijn vroeger overtuiging.

De Kaapsche Afdeelingsraad hield eergisteren zijn gewone maandelijksche vergadering, waarop echter slechts huishoudelijke zaken werden behandeld. De krediet balans op 31 Julij in de Bank was £1,705 14s. 5d., waarbij £1000 was aan den Stadsraad betaald. Mijnheer Hofmeyr's motie, om den vroeger besluit, om den Kol. Secretaris te vragen voor een gratificatie voor den ex inspecteur Johnstone, te vernietigen kwam voor, maar werd afgestemd.

Wetten.—De Wet Ohlsson, tot wijziging der Drankwet, herstelt den *bona fide* reiziger in zijn regten, maar alleen in gepriviligieerde drankplekken, en hij moet zelf zijn naam in een boek teekenen. De Wet Solomon, tot wijziging der Wet op de Stadsgementen van 1882, stelt het belastbaar eigendom dat men hebben of bouwen moet om kiezer te zijn op £20, sluit insolventen enz. van het kiesregt uit, en geeft den Burgemeester regt om in sekere gevallen een zetel in den Gemeenteraad vakant te verklaren.

Buitenswoon.—Laatste week reisde de heer J. Ainslie met drie wagens geladen met graan, meel en voeder op den top van Port Retief. Hij spande uit bij de Fonteinen. Kort daarna merkten zij een klein vuur in het veld, en het vuur kwam zoo vinnig naar hen dat zij verpligt waren om van de wagens weg te gaan, die door het vuur spoedig omsingeld werden. De heer Ainslie dacht dat al zijne produkten verbrand souden worden, toen hij terug naar de wagens ging, vond dat geen schade gedaan was, en het eenigste teeken van vuur was dat al het haar op de riemen, waar mede de havergerven vastgemaakt waren, afgeschroeid was. Eene wonderbare ontkoming!—*Volksbode en O. A.*

De "Equitable," onze welbekende zee en brand assurantie maatschappij, hield Maandag haar algemeene jaarlijksche vergadering, toen een gunstig rapport den leden werd voorgelegd. Een dividend van 4 percent werd voor het half jaar verklaard, terwijl er nog een balans overbleef voor het reserve fonds. De afgetreden directeuren, de heeren F. W. Mills, D. T. Krijnauw en J. M. Stephen en de dito auditeuren D. J. Mills en D. Marquard werden eenparig herkosen, waarna de vergadering uiteenging.

De "S. A. Zeitung" begroet het Grey plan als een eerste schrede op den goeden weg, en zegt dat niet alleen de vervanging van den heer Innes door den heer Schreiner maar ook de overdragt van het Departement van Naturellensaken aan den heer Rhodes een goed teeken des tijds is, daar deze in de Naturellenkwestie naar de pijpen van den Bond zal moeten dansen, en zich daardoor zoo al niet de liefde van Exeter Hall dan toch stellig den dank van elk welmeenend Kaapkolonist zal verwerven. Hoera voor onsen Duitschen tijdgenoot!

Uit Victoria, Mashonaland, is Maandag avond berigt ontvangen dat de Gecharterde wel aanspraken van boeren, vrachtrijders en anderen aanneemt wegens verlies aan vee enz. tijdens den strooptogt der Matabele, maar het bedrag van het verlies niet waarborgen wil, wat tot groote verstoordheid aanleiding geeft. Een besoldigde Vrijwilligersmagt zal op dezelfde voorwaarden worden opgerigt als de Mashonaland Grenspolitie. Dergelijke vertrekken ingezetenen, zoodat het garnizoen swakker wordt, en het algemeen gevoelen is dat de krijgswet moet worden geproclameerd, zoodat men gewone krijgstucht kan handhaven, en een voldoend aantal lieden houden tot behoorlijke verdediging van Victoria.

Mashonaland.—Een telegram van 1 Aug. uit Victoria meldt dat de burgermagt wegens het vertrek van velen ontbonden is, maar men heeft de Victoria "Rangers," 100 man sterk, voor actieven dienst opgeroepen, onder dezelfde bepalingen als de Grenspolitie. Zij zijn echter niet talrijk genoeg om de veiligheid van het fort tegen een aanval van een groot leger Matabele te verzekeren, en men hoopt dus op verdere versterking, daar Victoria bij een aanval het eerst aan de beurt ligt. Vrachtrijders en anderen zijn nog aan het wegtrekken. Uit Pietersburg wordt getelegrafeerd dat Kommandant Reiff het berigt van den heer Brice over den staat van zaken aan de Limpopo voor geheel valsch verklaart, daar de Matabele niet verder zijn geweest dan te Matipis, halfweg tusschen Victoria en Tuli, en slechts een enkele familie de Limpopo is overgegaan, en al de anderen, uit eigen beweging, naar Maclouts zijn gegaan.

Het Weder is na den gevallen regen koud doch droog gebleven.

Aan Correspondenten.—Vele ingezonden stukken moeten wegens plaatsgebrek, tot ons leedwezen, tot een volgend nommer overstaan.

"Jong Zuid Afrika" ontvangen. Iets er over in ons volgend nommer.

Stellenbosch.—De lezingen, die aldaar zullen worden gehouden en waarvan we reeds melding maakten, worden nu in onze advertentie kolom aangekondigd. De eerste heeft morgen avond plaats in de Zaal van het Victoria College, door Prof. Logeman, wanneer deze populaire spreker een "redevoering over Portugal" zal houden.

Voor den Magistraat kwamen Maandag een zaak van een krankzinnige, Pienaar genaamd, die zich in het gesticht te Valkenburg had opgehangen, een van een Kafferdie van het [illegible] die in zee was gevallen en verdronken, naar de Magistraat beslisde bij toeval, en een van het lijk van een kind dat te Maitland in een put gevonden was, waarschijnlijk van kindermoord getuigde.

Villiersdorp, 2 Aug.—Heden morgen is er alhier een vergadering gehouden met het doel om de belangen der brug, die over Breede Rivier zal gelegd worden, te bespreken. De vergadering is daarop tot het eenparig besluit gekomen om de brug over Nieuwedrift en niet over Oudrift te bouwen; en tevens om het Gouvernement dadelijk te versoeken dit besluit te [illegible] te ondersteunen.—*Correspondent.*

De Universiteits Raad hield Zaturdag vergadering, waar het o.a. bleek dat, in verband met de examina, de volgende prijzen waren gegeven. Elementair: £10 aan elk der volgende W. H. Milne, B.A. Tindall, beide van Stellenbosch; M. M. Peacock, Port Elizabeth en Sophie Staunton, Rockland Seminarie, Cradock. School Hooger: £15 aan Nellie B. Muir, Wijnberg; Karel C. A. de Villiers, Z. A. College School. De "Hampden Willis" Prijs, Nellie Muir, voornoemd. Matriculatie: Universiteits toelage £30 per annum voor 3 jaren, Alex. F. Russel, Z. A. College; John van der Horst, Victoria College, Stellenbosch; Jamieson prijs £25 voor een jaar, George B. Muir, Dioc College; Stanley Thompson, Z. A. College. Tusschen Examen: Universiteits prijs £10 per jaar voor 2 jaren. Ernest F. F. Malan, Victoria College; Jacobus R. Hugo, Z. A. Col. B.A. Letteren en Wijsbegeerte: Universiteit's Eere Scholierschap A. A. Elliott, Z. A. Coll.; Porter Studentenschap, £100 per jaar voor 3 jaar dezelfde; add. Scholierschap in Letteren, H. D. R. Anders, Victoria College; £25 A. M. McGregor, Z. A. College; de Kon settlers's prijs voor de klassieke letteren; A. A. Elliott, voornoemd. B. A. Wis- en Natuurkunde: £25, W. G. Rennie, St. Andrew's Coll. Grahamstad. Men besloot de volgende beurzen aan te bieden in verband met de examina: Elementair 15 van £10 en 10 van £8; School Hooger 5 van £15 en 5 van £10; Matriculatie 5 van £15. Applicaties als gewoonlijk in te zenden aan den Registrateur; condities als vorige jaren.

Beweerde Moord.—Willem Chambers, een groote man van middelbare leeftijd, stond gisteren alhier voor Magistraat Faure teregt, om voorloopig onderzoek te ondergaan, als hebbende zijn beweerde vrouw, Emily Biggs, op 31 Julij laatstleden, vermoord. Margaret Hendricks, woonde in Canon-straat, naast prisonier, en had gehoord dat hij zijn vrouw in den bewusten nacht vreeselijk had geslagen. Den volgenden morgen was zij de vrouw van Chambers gaan zien, die reeds om half tien was gestorven, en eenige wonden in het gesicht had. Margaret haar man gaf dergelijke getuigenis, er nog bij voegende dat prisonier en zijn overleden vrouw dikwijls ruzie hadden. Beide getuigen, evenals een zekere Esther Lindeman, die ook naast prisonier woonde, hadden dikwijls gehoord dat deze de overledene ruw toesprak, uitvloekte en mishandelde, en haar 's nachts door de kamer had gesleept; de overledene, zoo zei laatstgenoemde getuige, deed aan den drank maar prisonier niet. Esther haar man gaf dergelijke getuigenis, en, nadat prisonier had verklaard dat hij op den bewusten avond was thuis gekomen, de heele plek in disorder had gevonden, zijn vrouw wakker had geschopt, zij naar buiten was gegaan, hij zijn supper had genomen, en daarna naar bed was gegaan, werd de zaak voor verder verhoor uitgesteld tot Zaturdag, om dokter's getuigenis te hooren.

De Vrije Protestantsche Kerk.

In bovengenoemde netjes versierde kerk, Houtstraat alhier, waar de populaire predikant, de heer Faure, nog steeds voortgaat om de kracht des geloofs, in het moderne kleed gestoken, zijn volgelingen toe te dienen, vond gisteren avond eene bijeenkomst plaats van leden en begunstigers, die zeker nog langen tijd de aangenaamste herinneringen bij velen zal achterlaten.

Er werd een concert gegeven, afgewisseld door voordragten, en het onderstaand programme, dat met veel tact werd uitgevoerd, geeft een idée van het rijke menu, dat de gasten werd voorgezet. Dat men, zoo als gewoonlijk, van mijnheer Brink's schotel genoot laat zich begrijpen, doch ook de dames waren niet ten achteren met haar musiekaten lekker kost.

Het programme was als volgt:—

Piano Solo—(*a*) No. 2 Nocturne, Op. 9; (*b*) Fantasia Impromptu, Op. 66.—*Fr. Chopin.*
De heer Victor Wiehura.

Recitatie.—"Aunt Tabitha."
Mej. Fripp.

Viool Solo.—Fantasie "Il Trovatore."—*Verdi.*
Dr. Changuion.

Recitatie.—"The Bridge of Sighs."—*Hood.*
Jongej. Constance Young.

Lied.—"Leaving, yet Loving."—*Marziale.*
Jongej. Guest.

Piano Solo.—"Ballade III."—*Chopin.*
Mej. J. Jeppe.

Recitatie.—"Gij zult niet stelen."—*Brink.*
De heer M. J. Brink.

PAUZE.

Viool Solo.—Selectie van "Faust,"—*D Alard.*
De heer G. C. H. Kiopp.

Recitatie.—"Clarence's Dream"—*Shakespeare.*
De heer A. H. McCausland.

Vocaal Duet.—"The Fays of the Woods."—*Smart.*
Jongej. M. en D. Faure.

Recitatie.—"Lady Clara Vere de Vere"—*Tennyson.*
Mej. Fripp.

Lied,—"Remember me no more."—*Robinson.*
Jongej. Guest.

Piano Solo.—"Andante."—*Beethoven.*
Jongej. Powell.

Recitatie.—"De Muizenjacht."—*Brink.*
De heer M. J. Brink.

GOD BEHOEDE DE KONINGIN.

De Melaatschen.

Aan de Paarl is Maandag een Bondsvergadering gehouden waar men zich verklaard heeft tegen de onverschilligheid die het Parlement in zake de kwestie der melaatschheid zal betoond hebben, en waar werd aangedrongen op het ter hand nemen der zaak door den Bond. Een deputatie heeft zich Woensdag morgen over de zaak bij den Kol. Secretaris vervoegd.

Deze bestond uit de Eerw heeren Dempers en Du Toit en den heer Durr en beweerde dat er momenteel een man was op Robben Eiland uit het Paarl district die niet melaatsch was; reeds 5 maanden was hij daar en geen behoorlijk onderzoek had plaats gehad.

De Kol. Secretaris zei dat volgens Dr. Impey's opinie had de man de ziekte wel, ofschoon in ligten graad; Dr. Todd's certificaat verwachtte men dagelijks.

Dan, zei de Deputatie, was er een man in de Paarl op zijn plaats, die was aangestoken en dit was niet consequent en zij verklaarde zich ten gunste van lepergestichten op het vasteland, volgens het £ voor £ beginsel aanbiedende er in de Paarl toe bij te dragen.

De Kol. Secretaris zei dat eenige dergelijke applicatie zou worden overwogen.

De Eerw. heer Dempers sprak over het niet goed behandelen van patienten, maar de Koloniale Secretaris zei dat ieder het Eiland kon inspecteeren en dan zou men zien dat ieder leper zeer goed en zorgvuldig werd behandeld. Na nog wat verdere conversatie trokken de heeren zich terug.

In verband met de zaak der Melaatschen stelde de heer De Waal, het geachte lid voor Piquetberg, gisteren de volgende motie voor:—Dat de attentie der Regering worde gevestigd op eenige der lepers op Robben Eiland, om zoodanige provisie te maken dat de betere en beterende soort leprozen accommodatie op het vaste land verkrijgen.

PER SPOOR DOOR DE KOLONIE.

(*Medegedeeld.*)

District Malmesbury,
25 Julij 1893.

Afrikaners zijn, als een regel, geen liefhebbers van reizen. Zij houden er meer van om stil en rustig, en onafhankelijk, hunnen pligt te vervullen. Er zijn natuurlijk uitzonderingen, doch men hoort zelden of ooit dat een Afrikaner naar andere wereld-deelen gegaan is om zijn fortuin te maken. Het is vreemd somtijds te ontwaren dat bejaarde lieden, die naauwelijks 50 mijlen van de hoofdstad af wonen haar nog niet gezien hebben. "Afrika voor de Afrikaners" is een phrase, die regt goed op hen past. Weinigen zijn begeerig andere landen te zien.

Tegenwoordig echter begint die eigenaardigheid een beetje te veranderen, want er komen vreemdelingen uit alle oorden der wereld en die vertellen den Afrikaan dingen van zijn eigen land, waar hij zelf niet van weet of nog nooit van gehoord heeft; bij gevolg worden hem de oogen geopend. Hij komt al meer en meer tot de overtuiging dat hij onderzoekingen moet maken om met zijn eigen land beter bekend te raken, en gelukkig zijn er al velen met dien geest besield. Zoo is het ook met mij geweest. Het was mij altijd aangenaam te hooren en te lezen van Zuid Afrika en andere landen, totdat ik eindelijk er toe kwam een reisje per spoor door de Kolonie te maken. Een lid van de Onderwijzers Vereeniging zijnde, en dientengevolge geregtigd om deel te nemen aan het voorregt van te reizen met een goedkoop spoorweg retour kaartje, nam ik plaats te Kaapstad in een eerste klasse salon-wagon, van alle gemakken voorzien, tot aan Naauwpoort, alwaar ik van rijtuig verwisselde en vandaar in een gewonen wagon voortreisde tot aan Oost Londen, waar de Onderwijzers Conferentie gehouden werd en na afloop van de Conferentie van Oost Londen naar Aliwal Noord, en toen verder tot in den Vrijstaat nabij Rouxville op de plaats van den heer Olivier, bij wien mijn swager als rondgaand onderwijzer ageert, en vandaar weer terug naar de Kaap, woonachtig zijnde in de Malmesbury sche afdeeling.

Op de terugreis ondervond ik eenige tegenheden. Ik nam een verkeerden trein te Aliwal Noord 9 8 a.m., arriveerde 3 n.m. te Stormberg Junctie, en moest aldaar wachten tot 4 n.m. Genoemd station is een van de naarste plekken in Zuid Afrika. Koud, naar het mij schijnt, is niet het regte woord om de juiste beteekenis uit te drukken, en om iemand op zulk een plek 13 uur te vertoeven is anders dan te zeggen: "hoor geef je lechter."

Over de geheele aarde bevinden zich menschen die "Jan een beetje aan hebben" en dat ondervond ik ook. Te Victoria West weg gekomen zijnde, klommen er een man, vrouw en eenige kleine kinderen, die naar elders bestemd waren, uit den trein. Ik stond op het balkon van den wagon en daar de trein bij genoemd station een heel tijdje verwijlde, en reizigers gelegenheid gevende ontbijt te nuttigen (ik had spijs bij mij), begon ik te spreken met de vrouw, die op eene bank zat, omringd door drie of vier hulpelooze wichten, heel welgemoed en opgeruimd in de bittere koude, door haar te vragen wie zij waren, van waar zij kwamen en waar heen zij gingen. Zij gaf gereed antwoord. Haar man, die bezig was schoenen te maken om te vertrekken, hoorde ons spreken, kwam tot zijne vrouw en zeide tegen haar: "praat jij met die Engelschman?" meenende mij. De vrouw zeide kort en bondig: "loop heen doe jou werk." Kort daarna leidde het klotje en daar stoomden wij heen, dat beetje ondervelders achterlatende.

Alles is bitter daar op de ververschingsplekken langs de lijnen, maar Matjesfontein is nog al de duurste, 3s. en 4s. voor een maal, en het bitterbier 1s. 3d. per glas.

Ik raad iedereen aan, die nog niet verder geweest is dan Kaapstad, om als 't eenigszins mogelijk is zulk een tour te ondernemen. Men leert niet alleen menschen kennen, maar ook doet men een verbazenden boel nuttige kennis op en, om een lang verhaal kort te maken: men leert hoe om zich te gedragen, men leert zijn wereld. Ik was van de Kaap naar Oost Londen van Oost Londen naar Aliwal Noord en terug naar de Kaap, alles te samen gerekend, vijf dagen en zeven nachten in den trein. Dit is genoeg hoor, om iemand een walg te laten krijgen van het rijden!

De conferentie te Oost Londen duurde drie dagen. Het werk kon ter naauwernood in zulk een korten tijd afgedaan worden. De president, de heer Whitton, las een adres, handelende over onderwerpen aangaande onderwijs en opvoeding; de heer Le Roex (George), las een papier over teekenen; jongej. Campbell (Wellington), een over het kindergarten-systeem; de heer Cook (Graaff-Reinet), een over technische opvoeding. Verder is er gesproken over de nieuwe standaards, boeren- en zendingscholen, registratie van onderwijzers, verminderde prijzen toe te staan aan onderwijzers, gedurende de gewone vacantie dagen per spoortrein of per stoomboot; een president (de heer Warren) en een comité gekozen; concert en conversazione gehouden, waarop allen zeer goed getrakteerd werden, en uitstapjes op de Buffels Rivier genomen; ook uit visschen geweest op de zee, enz.

Oost Londen is mij een aangename plek waar ik mij geheel thuis gevoelde. Het onderveld, zoo als het genoemd wordt, lijkt een beetje droog. Er zijn verscheidene groote handelsplekken, sommigen waarvan onze bovenlandsche dorpen overtreffen in ligging en klimaat. Wat de opvoeding betreft, het spijt mij dat te moeten zeggen, zijn er streken in ons bovenland, die achteruit staan moeten en niet mededingen kunnen met hunne ondervelsche zusters. Op vele plekken is men meer Engelsch gezind dan op de Westkust, waar men somtijds, vergeef mij de uitdrukking, op zijn boers behandeld wordt. Ik was in 't geheel 16 dagen weg geweest en heb omtrent £10 uitgegeven.

Kakamas (Dist. Kenhardt).

(Door Q.)

7 Julij 1893.

De droogte duurt hier maar voort, en wij verwachten het zal alzoo blijven tot na den winter. Wij vernemen dat het veel in het Bokkeveld en Namaqualand regent. De dagen zijn heerlijk koud en het is toch jammer dat het veld zoo droog en zonder voedsel is, uitgezonderd op enkele plaatsen op de bulten, waar het net mooi is; doch het water raakt geheel op.

Huwelijken zijn veel om te vermelden. De jongelui ontzien de zware droogte niet, stappen maar vol hoop en moed en goed vertrouwen in het huwelijksbootje, en gaan varen op de onrustbarende golven dezer wereld, vertrouwende dat, als zij maar zijn getrouwd, alles wel zal gelukken. Maandag, den 3den dezer, werd er een paar voor den Magistraat te Kenhardt in het huwelijk bevestigd en met aanstaand Nachtmaal op den 28sten, zullen er weer 4 paren door onzen beroepen Leeraar, Ds. H. T. Kriel, door het huwelijk worden verbonden. Hier, op een distantie van schaars 3 uur te paard, zijn in één maand, 7 kinderen geboren. Dus zal onze Leeraar de handen vol hebben met het banden maken, kinderen doopen en een ordentelijk aantal jongelieden zal zich voor de aanstaande aanneming in October aanmelden.

Op den 20sten dezer zal het Periodieke Hof weer zitten, wanneer verscheidene zaken voor den Magistraat zullen komen, één daarvan zijnde huisbraak met diefstal, gepleegd door drie Hottentot jongens van tusschen 7 en 12 jaren oud.

God dank! de driften zijn nu weer open, en het handelsverkeer tusschen beide landen, aan weerszijde der Grootrivier, heeft weder een levendigen aanvang genomen. Wij hadden nooit geen ziekte hoegenaamd onder onze beesten, en dit lange oponthoud was al erg schadelijk geworden voor allen, boeren, handelaars, togtgangers, winkeliers en reizigers.

HOOG GEREGTSHOF.

(*Voor de drie Regters*).

DINGSDAG, 1 AUGUSTUS 1893.

BLAKE *tegen* KRIEL.

Adv. Maskew kreeg voorloopig vonnis voor £6 16s 11d met interest tot 9 Nov. 1892, op een schuldbewijs.

BLAKE *tegen* VAN DEN HEEVER.

Adv. Juta vroeg vonnis op een schuldbewijs van £35 6s voor levenspolissen van den heer Van den Heever en zijn vrouw. De polissen waren nooit compleet afgeleverd en daarom werd betaling geweigerd. Vonnis voor klager met kosten.

BLAKE *tegen* LE ROUX.

Adv. Juta kreeg vonnis voor £5 12s 8d, ook een bewijs voor levenspremie.

BATTENHAUSSEN *tegen* RABIE.

Adv. Shippard kreeg vonnis voor £13 op een verband.

SMITH *tegen* DU TOIT.

Adv. Shiel vroeg vonnis op een schuldbewijs groot £350 met interest. Vonnis gegeven tegen de borgen met kosten.

TOELATING.

De heer M. C. Sonnenberg, van Port Elizabeth, werd als procureur en notaris toegelaten.

ABRAHAMS *tegen* ABRAHAMS.

Adv. Shiel verkreeg voor klaagster restitutie van huwelijksregten wegens kwaadwillige verlating en komt de man niet voor 15 October terug, dat moet hij op 1 Nov. aantoonen waarom klaagster geen echtscheiding zal worden toegestaan.

DRAKE *tegen* DRAKE.

Op versoek van adv. Searle werd echtscheiding toegestaan wegens overspel, door de vrouw gepleegd.

GRAHAM *tegen* GRAHAM.

Adv. Graham vroeg en verkreeg voor de vrouw om restitutie van huwelijksregten, wegens verlating, dat het Hof toestond, verweerder voor 15 October terug te keeren, en indien niet, op 1 November aan te toonen waarom geen echtscheiding zou worden toegestaan.

WILLIAMS *tegen* WILLIAMS.

Adv. Tredgold trad op voor den man als klager. Dito zaak als die van Graham met dito uitspraak; klager het kind uit het huwelijk bij zich te houden.

PETITIE VAN G. F. BAUTENBACH.

Adv. Graham kreeg voor petionaris autoriteit om zeker aandeel der plaatsen Doornkraal en Elandskloof, in Humansdorp gelegen en het eigendom van zijn minderjarigen zoon, te verkoopen.

MEYER *tegen* SCHOEMAN EN ANDEREN.

Adv. Juta kreeg, adv. Watermeyer voor verweerders toestemmende, permissie zeker overeenkomst tusschen partijen omtrent de plaats Kango, afdeeling Oudtshoorn, een order van het Hof te maken; op partijen die niet voor het Hof waren sloeg deze uitspraak niet.

CADLEY *tegen* CADLEY.

Adv. Graham vroeg om de "rule nisi" absoluut te maken voor de ontbinding van het huwelijk van partijen. Toegestaan, klaagster het kind te krijgen.

DE MINDERJARIGEN VAN SMUTS EN JUBB.

Adv. Graham kreeg autoriteit van den Meester sekere gelden voor studie uit te betalen.

KAAP DE GOEDE HOOP BANK (IN LIQUIDATIE.)

Eenige compromessen werden op voorstel van adv. Innes goedgekeurd.

FRANCOIS J. P. MARAIS (KRANKZINNIGE).

Adv. Juta kreeg permissie dat de plaats Wolvedrift, afdeeling Robertson, werd verdeeld, waarbij een derde aan Marais werdt toebedeeld.

GOUWS *tegen* GOUWS EN EEN ANDER.

Adv. Searle vroeg om een "rule nisi" absoluut te maken waarbij het transport door Gouws aan W. Robertson wordt gegeven van zijn onverdeeld aandeel in sekere plaatsen bekend als Breedlaagte, Zwartrivier en Boschrug, gelegen in het district Jansenvile. Nadat adv. Innes er tegen had gesproken werd het versoek toegestaan, maar met permissie dat eenige respondent een actie in kon stellen.

INSOLVENTE BOEDEL VAN ROBERTSON.

De rekening in dezen boedel werd op voorstel van adv. Searle vastgesteld.

GISTEREN.

BEVERN *tegen* BEVERN.

Adv. Molteno kreeg echtscheiding voor mej Bevern van haar man—en, zoo als men weet, voor opligterij en frauduleus bankroet in den tronk—wegens overspel; zij de kinderen te houden.

ESTERHUIZEN *tegen* ESTERHUIZEN EN GREEFF.

Adv. Innes en Currey voor klager; adv. Juta en Searle voor Greeff; verweerderesse verdedigde zich zelf. De heer Esterhuizen beweerde dat zijn vrouw overspel met Greeff had gepleegd en vroeg daarom echtscheiding benevens £1,000 schadevergoeding van Greeff.

Nadat bijna de geheele dag met het getuigenverhoor was zoek geraakt en de vrouw het overspel had bekend, zei de Hoofdregter dat hij niets van de meeste getuigenis geloofde. De zaak was een opgemaakte storie en vonnis moest wezen voor verweerderesse en Greeff.

Hof van Insolventie.

BOEDEL OVERGAVE.

Hendrik Stephanus Botha, Bergmanshoek afdeeling Stockenstroom. Vergaderingen in het Kantoor te Seymour op 14 en 21 dezer.

David Andries Marais, van Klipfontein, afdeeling Albert. Vergaderingen in het Kantoor te Burgersdorp op 9 en 16 dezer.

Herbert George Henry, van King Williams Town. Vergaderingen in het Kantoor op 8 en 15 dezer.

GEDWONGEN OVERGAVE (VOORLOOPIG)

Robert Caffin, van Grahamstad, op petitie van G P Brink.

AANVRAAG OM OVERGAVE.

Thomas Francis Hutchinson, te Grahamstad. Papieren in het Kantoor aldaar van af heden.

Willem Lourens Zietsman, van Cleanwater, afdeeling Barkly Oost. Papieren in het Kantoor van af eergisteren.

Gustav Steffeck, alhier. Papieren in het locale Kantoor van af eergisteren.

Gustaav Lorenz, afdeeling Barkly Oost. Papieren in het Kantoor aldaar van af heden.

Harry Morgan Hamilton Miles alhier. Papieren in het locale Kantoor van af gisteren.

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAF-DIENST.

Siam.

Argentijnsche Republiek.

Ontvangen en gepubliceerd 31 Julij, 8.30 n.m.

LONDEN, 31 JULIJ.—In weerwil van de aanneming van het Fransche ultimatum door de Siameesen hebben de Franschen het eiland Kohsichang in bezit genomen en de bewoners met den Siameeschen beambte der douane verdreven. Ook hebben zij binnenloopende schepen onder schept, en van ligters, aan Britsche kooplieden behoorende, bezit genomen.—Een omwenteling door de Radikalen bewerkt is in Buenos Ayres, San Louis en Santa Fé, provinciën der Argentijnsche Republiek, uitgebroken. Op vele punten is scherp gevochten tusschen de omwentelingsmannen en de troepen der Regering. Tot nu toe winnen de Radikalen het. Het heele land is op het punt om tot opstand te komen.—Surrey heeft Australië met twee wickets de nederlaag toegebragt.

Stoombooten.

LONDEN, 1 AUG. — De *Drummond Castle* arriveerde Maandag om 7 uur n.m. te Plymouth, en de *Gaul* te Southampton om 8 uur n.m. van dienzelfden dag.

De "Anglian."

LONDEN, 1 AUG —De *Anglian* arriveerde te Southampton om 6 n.m. ll. Dingsdag.

Achter Indie.

Ontvangen en gepubliceerd 1 Aug. 6 15 n m.

LONDEN, 1 AUG.—Er wordt berigt dat de heer Develle, Fransch Minister van Buitenlandsche Zaken, en Lord Dufferin, Britsch Ambassadeur te Parijs, een protocol hebben geteekend waaronder er een onzijdige streek wordt vastgesteld tusschen het nieuwe Fransche gebied aan de boven Mekong en dat van Burmah en China.

Frankrijk en Siam.

Ontvangen en gepubliceerd 1 Aug 3.15 n m.

LONDEN, 1 AUG.—De *Times* is stil over het onderwerp der Siameesche overgave. De andere Londensche couranten, terwijl zij gereserveerd het hare over het feit seggen, meenen dat het niet de Britsche regten kan vernietigen. Als een waarborg voor de vervulling van het ultimatum vraagt Frankrijk het tijdelijk bezit van de haven Chantaboon.

LATER. — Nu Siam de voorwaarden heeft aangenomen, is de blokkade der Siameesche havens opgeheven. De Graaf van Rosebery, over de zaak sprekende, gaf nadere bijzonderheden over de ultimatums, terwijl de verklaring dat Frankrijk en Engeland zijn overeenkomen, om een gezamenlijke grensscheiding tusschen het nieuw verkregen Fransch grondgebied en China en Burmah daar te stellen, wordt bevestigd.

OVERLANDSCHE TELEGRAAF-DIENST.

KAAPKOLONIE.

Glen Grey.

LADY FRERE, 1 AUG.—Weder is een groote en vertegenwoordigende vergadering van hoofdlieden en anderen op Maandag te Squebenya gehouden, ten einde de landkwestie te overwegen in verband met toekomstig welzijn. Met het oog op het voorstel van den Secretaris van Naturellenzaken dat thans voor het Parlement is, besloot men de aanbevelingen omtrent de landregeling in het district aan den heer Innes toe te vertrouwen, een petitie naar het Parlement te zenden, en zich ook te wenden tot de parlementsleden voor Queenstown en Wodehouse.

Goed nieuws.

BLOEMFONTEIN, 1 AUG.—De Speculatie geschiedenis—die van de delverij op De Beer's plaatsen in den Vrijstaat,—is gisteren voor een vol aantal Regters in Raadkamer geweest, die het verbod eenstemmig bekrachtigd hebben, met kosten, daar respondenten geen wettig regt op de plaats hadden.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN. INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUGGESTUURD WORDEN.—RED.]

JINGOISME IN DE NED. GER KERK.

Stellenbosch, 29 Julij 1893.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Toen ik uw blad van den 25sten dezer las, viel mijn oog op den naam van den heer C. Bosman, Bottelarij. Wel, dacht ik, dat zal zeker in de *Patriot's* taal wezen, maar neen, tot mijn verbasing niet! Bravo mijnheer Bosman, ik ben blijde te zien dat gij vatbaar voor overtuiging zijt.

Wat de korte kennisgeving aanbetreft, is het al reeds bekend gesteld door "Kerkeraadslid" dat het een oude zaak was. Ik denk de heer Bosman zal het moeten erkennen dat, toen hij self als Kerkeraadslid diende was het meer dan eenmaal besproken of het wenschelijk was dat de Engelsche dienst in onze kerk zal gehouden worden. Waarom dan nu zoo boos?

Dan wenscht de heer B. een tweede gemeentevergadering, maar wie zal toch de leidsman dan wezen? Zeker de heer C B. Ja, want hij kan toch veel spreken en ook zoo duidelijk!—Dan hebben deze personen, die tegen het Engelsch preeken zijn, belang in het toekomstige geslacht, of niet? Ik meen zeer gering, als ik mij niet vergis dan zijn omtrent de helft die er tegen waren, personen die ongetrouwd zijn en geen kinderen hebben; de meerderheid, ja, op een uitzondering van slechts 13.

Dan wijst de heer C. B. ons op een toekomstige verkiezing van Kerkeraadsleden die respect hebben voor hun kerk en Gods Woord. Dat is braaf niet waar, maar geachte Redakteur, wat dunkt u van een Kerkeraadslid als hij met het Nachtmaal rondgaat van tafel tot bank met den beker, hem uitreikende aan zijn medebroederen bij de eerste tafel, en daarna eensklaps bij de tweede tafel, toen onze waardige Prof. Hofmeyr voorwaarts kwam om een aanspraak te houden, uitstapt! Ja, wat dunkt u gebeurde er bij... dezelfde heer C. B. die een ander kan aanwijzen om respect voor zijn kerk en Gods Woord te hebben, nam zijn hoed en stapte de kerk uit, den beker uitreikende aan zijn mede broeder, doch hij zelven kon hem niet gebruiken. Dat is respect niet waar, en waarom is de heer C. B. uitgestapt!... Alleenlijk, omdat hij persoonlijk tegen Prof. Hofmeyr was. Ja, dat was die "Wachter op Zions muren" die wij destijds gehad hebben.

Wat Prof. de Vos zijn sleep aanbetreft kan ik den heer C. B. regtuit zeggen, dat het bij hem een zaak des gewetens is geworden en de Prof. het toekomstig Christelijk leven op het oog heeft.

Wat het Nachtmaal aanbetreft; zal de heer C. B. zoo goed willen wezen om mij te zeggen wanneer hij het laatste Nachtmaal heeft gebruikt! Als men in een glazen huis woont, moet men zeer voorzigtig wezen met het werpen van steenen.

U dankende voor de opname van dezen brief, verblijf ik UEdls., enz.

LIDMAAT.

Stellenbosch, 29 Julij.

Aan den heer "J. P. R."

Mijnheer,—Wat gij van onze hoofdstad denkt is mij zeer duidelijk, maar ik wil u herinneren dat het belagchelijk is, om van kerkelijke zaken af te komen naar namen van straten. De namen der straten te Stellenbosch zijn wel in het Hollandsch geschreven, maar het spijt mij te melden dat zij de namen van de straten in het Engelsch uitspreken.

Verder wensch ik u te melden dat als gij in den Vrijstaat komt, zullen wij niet zoo kinderachtig zijn als om over de namen der straten te spreken. En leer dit, mijnheer, dat er groot verschil is tusschen den naam der straat en de geest der burgers.

Het schijnt mij als of gij op hooren en seggen gaat, en nog nooit op Bloemfontein zijt geweest. Gij vraagt mij hoe dit in mijn gemeente is gekomen? Ik weet niet of gij "vaak" hebt, maar ga nu en neem een goede rust van vier-en-twintig uren en lees dan weer mijn opstel, dan zult gij er in vinden, dat ik niet van Bloemfontein maar van Lady Brand's gemeente ben.

Mijnheer, gij zegt dat ik een les te Stellenbosch zal leeren; ik heb er al reeds geleerd namelijk: dat er twee soorten van Afrikaanders zijn.

De uwe,

"VRIJSTATER VAN LADY BRAND."

Rietfontein, Colesberg, 27 Julij 1893.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Wie had het kunnen denken dat mannen, die nog zelfrespect hebben en hunne moedertaal niet wenschen prijs te geven, zonder loon of eer, mannen die ons bijgestaan hebben zoo als de "warme" Afrikaander Ds. Moorrees en Prof. De Vos, die in de bres is gesprongen om de eervolle zaak te ondersteunen. (en wie ook niet zonder grond het vertrouwen won om gekozen te worden als hoofd van de hoogste belangen van ons als Holl. Afrikaanders) ...wie had het kunnen denken dat zij er toe zouden overgaan om zich te leenen om ons doel en onze verwachting zóó te verijdelen?

Ach, kan het mogelijk wezen dat een man van zoo groote bekwaamheid en volkskarakter het kan doen om zich te laten gebruiken het werk van de beginsellooze tegenpartij te doen!

Foei, hooggeachte Prof. herroep toch wat gij gedaan hebt, hetzij vóór of tegen de Holl. taal, maar wij smeeken u verdedig niet in het vervolg de regten van de Holl. taal in dien zin of koers, als vervat in uwe verdediging van den 15den in de *Zuid Afrikaan.*

Het doet ons zeer.

Prof. De Vos, zegt, o.a. als Rehabeam niet geluisterd had naar den raad der Jongelingen maar van den anderen gerespecteerd, was het voor het behoud van Rehabeams kracht.

Dat is zeer goed gezien en wij zeggen het hem na: luister, en gaat niet te rade met de jonge Engelsch gezinde menschen, of andere verachters van hunne taal of nationaliteit. Maar let op de voorbeelden van onze voorouders, leer hen in hunne daden, en offer niet op het pand door hen nagelaten.

De uwe,

N. A. J. VAN RENSBURG, Jr.

DE AANSTAANDE ALGEMEENE ELECTIE.

JAN BASSON VOOR MALMESBURY.

Kaapstad, 1 Aug. 1893.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Er gaat een gerucht rond (of het waar is weet ik niet) dat de heer Jan Basson, lid voor Malmesbury, zich niet weder verkiesbaar zal stellen bij de naderende algemeene electie.

Indien zoo, zal het ons van harte leed doen, want hij is toch een regte lieve man, zeer bemind onder de leden van het Parlement en leden van het Kabinet. Ten andere, hij is zelf een boer en weet dus de belangen van den boerenstand te behartigen, zoo als hij tot hiertoe nog gedaan heeft. Dus zal het spijtig zijn voor het district Malmesbury en, zoo als de Engelschman zegt, "for the Colony at large," zoo'n lief man uit het Parlement te verliezen.

Indien hij zich weder verkiesbaar mogt stellen, hopen wij dat de boerenstand van Malmesbury tezamen als één eenig man voor hem sullen werken en stemmen.

Uw dienaar:

REGTUIT.

Z. A. REPUBLIEK.

Uit de *Volksstem* van 22 ll. zullen wij in ons volgend nommer een stuk ter gedachtenis aan wijlen den heer Nellmapius overnemen, wiens loopbaan in de Z. A. Republiek wij niet meenden zelve te kunnen beoordeelen. Ook in de *T. Mining Argus* wordt hij zeer geprezen om het goede gebruik dat hij van zijn vermogen maakte en de diensten die hij de Regering bewees. Verder vindt men er niet veel, behalve dat er wel melding gemaakt wordt van een bezoek van Kommandant Rauff aan Pietersburg en hetgeen hij daar gezegd heeft over de noodzakelijkheid om vrouwen en kinderen der blanken in het Zuiden van Mashonaland naar den Transvaalschen oever der Limpopo te doen verhuizen, maar niet van klagten over zijn houding aan de grenzen.

Uit telegrammen zien wij dat de Eerste Volksraad op 31 ll. bij de behandeling der Begrooting £4,000 voor de Belgische Tentoonstelling en evenveel voor Landbouwmaatschappijen bestemd heeft, wat meer is dan verleden jaar. Generaal Smit is eenstemmig voor den tijd van vier jaren tot vice-President der Republiek herkozen. De Tweede Raad heeft de tweede lezing laten doorgaan van de Drankwet, die zeer streng is wat Naturellen betreft, en is daarna het Stadsschandaal gaan onderzoeken. De Regering heeft bij proclamatie gedwongen koepok-inenting voor Naturellen ingevoerd. De Duitsche Keizer heeft de orde van den Rooden Adelaar aan President Kruger, dezelfde orde, tweede klasse met de ster, aan Generaals Smit en Joubert en aan Dr. Leyds gegeven. En gaderhoek der Gymkhana Club aan den Rand na het rennen van Mimie in de pony "steeple chase" heeft Zaterdag ll. ten gevolge gehad dat de ren ongeldig verklaard en Rily, de jockey, voor zijn leven van de renbaan geweerd is. Voor de Johannesburg Leete Handicap zijn 24 paarden ingeschreven, met schrapping van Barbarus, Trenarran en Border Chief.

Uit telegrammen van 1 dezer zien wij dat erg verkeerdheden in het Kamp, door een Commissie aan het licht gebragt, door den Eersten Volksraad naar de Regering met volmagt zijn verwezen. Bij het voortgaan met de Begrooting zijn er kleine verhoogingen aan de traktementen der Inspecteurs van Onderwijs toegevoegd.—Bij de behandeling der Standschandalen is het Regering en Tweede Volksraad ernst om achter de volle waarheid te komen.—Te Jeppestown zijn twee pokgevallen, bij moeder en kind, beide zeer ligt, onder de blanke bevolking ontdekt. Met inenten gaat het flink voort.—Het Lataba Rif wordt door den Bestuurder der Maatschappij verklaard steeds acht voet en zeer rijk te blijven, en men gaat nu spoedig alles voor de stamperij van 25 in orde brengen.—De Tramwegmaatschappij te Johannesburg heeft in Julij £2,149 opgebragt, £44 meer dan in Junij. Aandeelmarkt werkeloos, prijzen onveranderd.

Aankomst der Mailstoomboot.

De *Norham Castle* kwam in den nacht van Dingsdag op gisteren hier binnen, als passagiers voor hier brengende de familie Liebmann (4), den heer en jongej. Staples, mev. Strasburger, de familie Goldschmidt (4), jongej. Stevenson, mev. en jongej. Wessels, mev. en jongeh. Scholtz, den heer en mev. Hilliard, den heer en mev. Ainley, de heeren Stent, Andrew, Owen, Jones, Dunscombe, Schlosser, Austin, Warren, Richardson en Goodwin.

Het blijkt dat op den dag na het Koninklijk huwelijk de heer Gladstone in het Britsche Lagerhuis adressen van gelukwensching voorstelde aan de Koningin, Prins en Prinses van Wallis en de jonggehuwden, en gesecondeerd werd door den heer Balfour als aanvoerder der Oppositie. Beider toespraken waren zeer gelukkig. De heer Redmond stond daarna op om zijn instemming te betuigen, maar tevens zijn smart dat bij een zoo heugelijke gebeurtenis generlei amnestie verleend was; de heer Keir Hardie zeide te gelooven dat men liever iets voor de ellende der lagere klassen doen dan den tijd van het Huis met zulk gepraat over huwelijken vermorsen moest. Nadat de heer Chamberlain gesproken had om den slechten indruk van de laatstgehouden toespraak weg te nemen werd het voorstel aangenomen.

In het Parlement hoorde men natuurlijk van weinig anders dan "Home Rule." Op twee punten vielen er discussies en stemmingen voor die de Wet in gevaar scheenen te brengen. Het eene was dat van het aantal Iersche leden die in het Huis zitting zouden houden. De Regering had het gesteld op 80; de heer Redmond wilde dit gedeelte van het artikel weglaten. De heer Gladstone verklaarde zich hiertegen, en zeide hierbij—waar hij zeer over aangevallen werd,—dat hij aanneming van het amendement zou beschouwen als een bewijs dat men het tegenwoordige aantal van 103 leden wilde houden. Bij de stemming over de weglating won de Regering het, maar met slechts 14 stemmen meerderheid. Een amendement van Sir J. Lubbock om het aantal Iersche leden naar het aandeel te berekenen dat Ierland aan het dragen van 's lands lasten nam—het zou de Ieren tot minder dan 40 gebragt hebben,—vond sterke bestrijding en werd zonder hoofdelijke stemming verworpen; en ten slotte behaalde de Regering de overwinning. Meer viel er voor over een amendement van den heer Gladstone zelf, op het artikel dat de bevoegdheid der Iersche leden van het Huis vaststelde. Reeds held in dat de Ieren over alles mee mogten stemmen, en nu volgden aanvallen op den heer Gladstone en den heer Morley als mantelkraaijers, hebbende vroeger laatstgenoemde verklaard dat, als de Ieren die magt hadden, zij de zaken geheel in de war houden sturen. De Regering won het met een meerderheid van 27. De sluiting der debatten toen het tweede deel der "Home Rule" klaar moest komen had vrij wat minder opschudding ten gevolge dan die der vorige week.

Wat het standje over het gezegde van het parlementslid Brodrick betreft—dat de Ieren een geldelooze en praatziek volk waren—blijkt het dat niet hij maar de heer Sexton, die dit gezegde als "hoogst onbeschoft" gekenmerkt had, door den Voorzitter van het Comité gecensureerd is. De heer Gladstone steunde den Voorzitter, van wien het intusschen blijkt dat hij bij het handhaven der orde maar zwak is uitgevallen.

De heer Chaplin, Minister van Landbouw onder Lord Salisbury, heeft in een brief te kennen gegeven dat die eeuwige "Home Rule" Wet maakte dat men van de Regering niets kon gedaan krijgen tot leniging van den druk waar de landbouw in het Vereenigde Koningrijk onder lijdt. Andere parlementsleden, zoo als Sir Wilfrid Lawson en Lord Wolmer, troosten zich met vergaderingen van juffrouwen te houden ten behoeve van de politieke regten der vrouwelijke sekse.

Tusschen Engeland en Frankrijk heerschte misverstand. In Frankrijk werden klagten tegen Lord Dufferin, den Britschen Ambassadeur, als Frankrijk's geheimen vijand aangeheven; de weigering van het Engelsche Hof om een buitengewoon gezant van Frankrijk bij gelegenheid van het Koninklijk huwelijk te ontvangen, a's zijnde het huwelijk privaat en de diplomatie er niet vertegenwoordigd, geeft in Frankrijk des te meer ongenoegen omdat leden van het Huis Orléans aan de huwelijksfeesten hebben deelgenomen. Van de zaak van Siam hoort men alleen dit dat de houding door Lord Rosebery in de zaak aangenomen ook bij de Oppositie grooten bijval vindt. Lord C. Beresford heeft in een toespraak te Londen betoogd dat, als het tot een Europëschen oorlog kwam, de Britsche zeehandel slechts dan beschermd kon worden als men de groote zee boven de Middellandsche en het Kanaal van Suez verkoos.

Niets van belang uit de Britsche Koloniën en bezittingen. Het blijkt dat de Legerwet in den Duitsche Rijksdag er sneller is doorgegaan dan men gemeend had, maar met een meerderheid van slechts elf stemmen (198 tegen 187). Rusland is druk bezig met aan Finland zijn taal op te dringen, iets wat de Finnen niet aanstaat. Niet veel meer dan uit Europa is er uit Amerika te melden; uit Midden- en Z. Amerika slechts een nieuwe burgeroorlog in Nicaragua en de oude in het Zuiden van Brazilië, waar de oorspronkelijk Hollandsche naam van het hoofd der opstandelingen, Admiraal Van der Kolk, door de pers de meest fantastische veranderingen ondergaat. In N. Amerika geeft de zilverkwestie aanleiding tot oproerige vergaderingen, waar de voorstanders van de tegenwoordige regeling verklaren dat als de nieuwe Tories in Amerika zich in de muntkwestie naar Europa willen schikken, men zoo gauw het land zal uitjagen.

In Duitschland blijkt men ontevreden te zijn met de verklaring van den heer Rhodes, dat hij geen Spoorweg van de Westkust binnen het gebied der Gecharterde zal toelaten. Dr. Clark, M.P., en Dr. Mathews hebben toespraken gehouden ten gunste van een behoorlijke politiek in zake Swaziland tegenover de Z. A. Republiek. Een stoomboot naar nieuw model, de *United*, is in Engeland voor Oost Londen gebouwd. Over het Kaapsche schuttersgezelschap te Bisley, wordt onder anderen gemeld dat het voor velen in Engeland een tegenval is dat de leden er van niet zwart zijn.

ASTHMA EN BORSTAANDOENING.—Een vrij monster pakje van Dr. Schiffmann's Asthma Geneesmiddel bewijst zijn werkende kracht. Het geeft oogenblikkelijk hulp en geneest waar andere geneesmiddelen falen. Vrij monster van B. G. Lennon en Co. (Beperkt), Apothekers, Zuid Afrikaansche Agenten, Kaapstad. Bereid door R. Schiffmann, M.D., Londen, Engeland.—*Adv.*

HET PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

DINGSDAG, 31 JULIJ 1893.

(Vervolg.)

HET KOLEN-VOORSTEL.

De Ed. heer Wilmot stelde voor te besluiten: Alhoewel deze Raad verlangend is Kol. Industrie te bevorderen, acht hij het niet wenschelijk voor de belangen van de belastingbetalers dezer Kolonie om het getal tenderaars voor het leveren van steenkool voor het gebruik op de Regerings-Spoorwegen te beperken, en is dientengevolge geheel en al tegen eenige regulatie verëischende dat eenige Transvaalsche of Vrijstaatsche kool, zonder aanzien van qualiteit per spoorweg zal worden vervoerd tegen een prijs die veel hooger is dan wat gevraagd wordt voor 't vervoer van Kol. steenkool.

De Ed. voorsteller begon met een lofrede te houden op de Kol. Industrie en vergeleek daarna de waarde der verschillende soort Koloniale kool in verband met de Engelsche kolen. Hij wees verder aan hoe nadeelig het zou werken als extra-Koloniaal kool (kool van Vrijstaat of Transvaal) tegen hoogeren prijs moest worden vervoerd als onze Koloniale. De Stormberg kool was alleen de kool die men zou kunnen gebruiken, en wat zou deze handicapping ten gevolge hebben? Dat de Stormberg kool opging van 20s tot 30s per ton. Hij was tegen een dergelijke monopolie. Hij wenschte de Stormberg kool alle succes, maar was er op tegen dat de Kolonie voor de grap zou betalen. Het was een zaak der belasting-betalers en het regt van die menschen moest hij verdedigen. (Hoor, hoor).

De Ed. heer Graaff supporteerde de motie (maar was in het begin onverstaanbaar in de galerij). Het zou een kopsfeeij-politiek zijn om zulk een hooger tarief op buiten-Koloniaal kool in te voeren. De kosten om de trucks op de piek der Stormberg mijn te krijgen zouden nog al wat wezen en van den Vrijstaat kwamen ze leeg en kon men dus van daar gemakkelijk de kolen vervoeren. De handen der Reg. zouden gebonden zijn en dit was geen gewenschte zaak.

De Ed. heer Dolley supporteerde eveneens de motie, om dergelijke redenen. De spoorwegen zouden slecht betalen als zulk een maatregel werd aangenomen. Hij was er tegen om de motie uit te stellen en wou er dezen middag over stemmen.

De Ed. heer Botha was eveneens voor de motie, en dacht dat de Raad geen dag langer moest wachten om het voorstel aan te nemen. Door de kool over de grenzen te taxeeren, taxeerde men zich doodeenvoudig zelf. Men betaalde nu al 5s per ton meer voor Kol. kool dan voor vreemde.

De Ed. heer Van Eeden was ook voor de goedkoopste kolen. De Transvaal belaste ons echter en wij konden hen ook maar belasten. Transvaal moest ons beter behandelen. De extra Koloniale kolen konden worden belast, maar hij wilde alles aan de Reg. overlaten. (Hoor, hoor).

De Commissaris van Spoorwegen was blij met het voorstel daar het zeer gewenscht was juist op dezen tijd. De Minister zou altijd de grootste kans geven aan Koloniale kool, maar wilde men den Minister de handen binden, dan zou dat meenen om het Spoorweg Departement in 't Insolventie Hof te jagen. Het kolen-contract dat men nu had met Viljoendrift was uitstekend en in het voordeel van het land. De Minister wees dit door voorbeelden aan en hoopte dat geen een lid tegen de motie zou zijn.

De Ed. heer Bailey vroeg of de Regering de mijnen niet kon koopen en met bandieten kon bewerken.

De Minister zei men moest eerst wachten wat het Comité van onderzoek op Spoorwegen aan den dag zou brengen.

De Ed. heer Peacock dacht dat het besluit, in een andere plek genomen over de zaak, juist niet letterlijk behoefde te worden uitgevoerd. Deze motie leek hem er een soort amendement op. Maar hij dacht men had een Comité over Spoorwegen en hierop kon men maar eerst wachten. Hij was voor terugtrekking der motie. (Gelach en o, o!)

De Ed. heer Neethling stelde voor om de motie naar het Select Comité te verwijzen. Getuigenis over kool werd nu genomen, en men kon beter oordeelen na het onderzoek.

De Ed. heer Wienand vroeg eenige inlichtingen van den Minister en weerlegde vervolgens eenige argumenten van differente sprekers, met betrekking tot de kosten van kool. Hij wou liever nog een beetje verliezen door het gebruik van Koloniale kool, dan om vreemde kolen-gebruik aan te moedigen. Hij wilde "tegenwoordig" hebben ingevoegd in plaats van "geheel en al."

De Ed. heer Bellingan was er tegen om de handen der Regering te binden, dit was verkeerd ofschoon hij ook voor Kol. Industrie was.

De Ed. heer Wilmot repliceerde en daarop volgde

Minister Laing, die nogmaals den Raad vroeg de origineele motie aan te nemen, om de Reg. tijd te geven en haar uit een snaaksche positie te helpen.

Het amendement Neethling werd nu zonder stemming verworpen, en de motie van den heer Wilmot aangenomen met algemeene stemmen en onder toejuiching.

DE WET OP POLITIE MISDADEN.

De Ed. heer Botha stelde voor weer in Comité te gaan, maar

De Ed. heer Neethling proponeerde het over zes maand te doen, en gaf zijn reden op. Hij wees vervolgens door het voorlezen van verschillende wetsartikels aan dat de wet zoo als zij nu was goed werkte. Hij was er op tegen dat de politie het regt zou krijgen om zoo maar in een private woning binnen te dringen; alle mogelijke voorzieningen waren in de tegenwoordige wet. (Hoor, hoor).

Minister Faure dacht dat het "proviso" dat de heer Botha in zijn wet wilde voegen de geheele voorgestelde wets-verandering te niet deed.

De Ed. heer Hugo dacht het gevaarlijk met zulk een bill aan te gaan. De oude ordonnantie van onze vooronders was de beste, en hij ried terugtrekking aan van de voorgestelde verandering. (Hoor, hoor).

De Ed. heer Botha was jammer dat de Kol. Secretaris zoo over de zaak dacht. In Londen mogt zijn bezwaar gelden, maar niet in ons land. Zijn proviso was heelemaal in orde. Wat het argument van den heer Neethling betrof, die was altijd tegen hem, maar spreker diende de wet in omdat de Regering hierin nalatig bleef. Had de Raad echter bezwaar dan zou hij het ontwerp terug trekken. Dit geschiedde.

ONDERWIJS.

De Ed. heer De Villiers stelde voor te besluiten: Deze Raad is van gevoelen dat het wenschelijk is in het belang van het onderwijs: (1) dat waar ondersteuning wordt gegeven tot het oprigten van gebouwen voor schooldoeleinden in de buitendistricten op privaat eigendom, dit wordt gedaan zonder eenige andere voorwaarde dan een waarborg dat de gebouwen aldus gebruikt zullen worden voor een genoegzaam aantal jaren; (2) dat in Zendingscholen het bedrag der plaatselijke bijdragen en de onderwerpen voor onderwijs voorgesteld worden overeenkomstig het doel van de school, en dat handen-arbeid een deel uitmaken van den gewonen cursus; (3) dat onderwijs in het algemeen beter behoort overeen te komen met de vereischten der kinderen in hun stand in het leven, en behoort te streven naar een gezonde ontwikkeling van onze Zuid Afrikaansche nationaliteit.

De Ed. voorsteller zei dat goede scholen in het land een noodzaak waren, ofschoon hieraan soms moeijelijkheden waren verbonden. Zijn voorstel zou die oplossen, dacht spreker, en niets anders; dit was bij aan. Dan de kwestie van betalen. Hij dacht dat ouders ten minste twee-derde moesten bijdragen van hetgeen de Reg. gaf, of misschien wel net zooveel als de Regering. Sommige wetgestelde kieurlingen waren voor een hutbelasting of een opvoedings-belasting en zulk een belasting kon worden ingesameld als de gewone: voor gekleurd en blank moest één wet zijn. Die betalen kon moest dit doen. Spreker weidde vervolgens uit over het onderwijs, en dacht dat handwerk een gedeelte van het programma moest zijn, want zooals het nu was wilde iedereen klerk of onderwijzer worden, en dit zou niet gaan. Hij wou gaarne de opinie van den Raad over al deze zaken hooren.

Minister Faure antwoordde en drukte er vooral op dat de nieuwe Superintendent nog maar kort in het land was, en dus eerst wat tijd behoefde om de zaken na te gaan. Het eerste rapport van Dr. Muir was echter verschenen, en op verzoek der Regering had de Doctor eenige regulaties gemaakt, die de Minister in paar dagen tijd in den Raad zou introduceeren. Deze regulaties leken zeer goed, en ieder die ze gezien had was er voor. Omtrent Zendingscholen voor blanken was speciale voorziening gemaakt en deze scholen zouden niets met de publieke scholen te doen hebben. (Hoor, hoor).

De Ed. heer Wilmot gaf den heer De Villiers een pluimpje voor het indienen der motie, ofschoon hij niet met al 't gesprokene kon samengaan. Hij wilde echter gaarne eerst de opinie van den Superintendent-Generaal hooren en was er voor het debat te verdagen. Dit werd aangenomen, om te worden hervat op aanst Dingsdag.

Hierop verdaagde de Raad tot den volgenden dag (Dingsdag).

DINGSDAG, 1 AUG. 1893.

PETITIEN.

De Ed. heer Faure had een van Montagu en district over de Worcester Ashton lijn en nog een (onhoorbaar in de galerij).

AANGEKONDIGDE MOTIEN.

De heer Ed. Ross zal om copijen van rapporten vragen over de Koloniale goudvelden; de Ed. heer Van Rhyn zal iets vragen over Assistent-Magistraatschappen; de Ed. heer Bailey zal iets voorstellen over de Brandsiekte Wet Inspecteurs; de Ed. heer Neethling iets over het Lewis en Marks contract; Sir Henry Stockenstrom zal om opgaven vragen in verband met licentiën.

ZANDVLAKTE.

De Ed. heer Bellingan wenschte te vragen of de Regering voornemens is een Periodiek Hof te stichten te Zandvlakte in de afdeeling Alexandria.

Minister Faure zei dat de zaak voor de belanghebbende Magistraten was gebragt en deze hadden aanbevolen een Periodiek Hof te Paterson of te Alicedale op te rigten. De Reg. had de zaak laten overstaan maar zou zien wat zij er aan kon doen.

BARKLY WEST.

De Ed heer Ross vroeg of de aandacht van het Gouvernement gevestigd is geworden op den zeer vervallen staat van het Magistraats Hof en de gevangenis gebouwen te Barkly West, en zoo ja, of het Gouvernement voornemens is nieuwe en geschikte accommodatie aldaar te verschaffen.

Minister Faure zei van ja, en men had voor tenders gevraagd om nieuwe te bouwen, maar die waren veel te hoog. Men zou de zaak weer ter hand nemen op een vroegtijdigen datum.

POKKEN.

De Ed. heer Wienand vroeg of het Gouvernement weet dat de kinderpokken uitgebroken zijn te Bloemfontein en welke voorzorgen genomen zijn om tegen de invoering er van binnen deze Kolonie te waken.

Minister Faure zei dat er geen gevallen te Bloemfontein waren, volgens officieel telegram van daar. In de buurt van die plek waren een paar gevallen geweest, te Heilbron, maar die waren geheel geïsoleerd. Men deed van wege inënting wat men kon, maar kon de menschen natuurlijk niet in het reizen stoppen.

ZENDINGSCHOLEN.

De Ed. heer De Villiers vroeg of het Gouvernement de noodzakelijkheid overwogen, en middelen beraamd heeft, om alle blanke kinderen uit de gekleurde Zendingscholen te verwijderen.

Minister Faure zei dat er voorziening voor was gemaakt, zooals gisteren gezegd, toen de motie De Villiers onder discussie was.

BRANDZIEKTE.

De Ed. heer Peacock vroeg of het Gouvernement een aanbod van zekere fabrikanten van schaapdip ontvangen heeft voor de uitroeijing, onder contract, in brandziekte van schapen binnen deze Kolonie, en of het voornemens is eenige stappen in deze zaak te nemen.

Minister Faure zei ja, van Cooper's Dip menschen, en het voorstel was verwezen naar de Brandziekte Commissie.

DWARSLEGGERS.

De Ed. heer Wienand vroeg hoeveel ijzeren dwarsleggers door het Gouvernement geïmporteerd zijn en tegen wat prijs; hoeveel gebruikt zijn, en hoeveel, nadat zij gebruikt zijn, weder zijn opgetild; en wat 't Gouvernement voornemens is er mede te doen; alsook het getal omheiningspalen die tot op dezen datum gekocht zijn, tegen wat prijs; en hoeveel door 't departement afgekeurd zijn.

Minister Faure zei dat hij zijn best zou doen de informatie te krijgen; maar de zaak zou wat tijd nemen.

HET SPOORWEG COMITÉ.

De Ed. heer Botha stelde voor te besluiten: Dat het Comité op Spoorweg-beheer bevolen worde rapport te doen van zijne verrigtingen op of voor den 18den Augustus aanstaande.

De Ed. voorsteller deed zijn motie, daar hij bang was dat deze Raad het rapport anders nooit zou zien deze sessie. Kreeg men het heelemaal aan het eind dan zou het ook niet veel helpen.

De Ed. heer Van Rhyn secondeerde.

De Ed. heer Wilmot sprak tegen de zaak; men kon het Comité niet orderen om harder aan te gaan.

De Ed. heer Peacock sprak in denzelfden zin; het Comité werkte zoo hard als het kon.

De Ed. heer Graaff ried terugtrekking aan.

De Ed. heer Van Rhyn wilde de motie veranderd hebben in "zoo gauw mogelijk." Dit kon hij niet voorstellen, zei de President, daar het lid de origineele motie had gesecondeerd. (Gelach).

De Ed. heer Neethling sprak tegen de motie.

De Ed. heer De Villiers zei dat de heer Botha het goed meende met zijn motie, en men viel zijn edelen vriend wat te hard aan. Hij raadde echter terugtrekking der resolutie aan, na alles wat hij had gehoord.

Sir Henry Stockenstrom sprak ook sterk tegen de motie.

De Ed. heer Botha zei dat de leden van het Comité nu beterschap hadden beloofd, en zijn motie had zekerlijk goed gedaan. (Gelach). De discussie was nuttig geweest, en hij vreesde de aanvallen van zijn edelen vriend (?), den Ed. heer Neethling, niet. Na de beloften van den Voorzitter van het Comité (de Ed. heer Wilmot) zou hij zijn voorstel terugtrekken.

DE INDWE.

De Ed. heer Bailey vroeg om kopijen van alle papieren in verband met de toekenning van eenig geld en grond voor het bouwen van een spoorweg van Sterkstroom naar de Indwe voor rekening eener particuliere maatschappij.

Minister Faure, antwoordende, zei onder anderen dat er communicatie had plaats gehad tusschen de eigenaars der mijn en de Regering en de papieren hieromtrent zouden spoedig ter tafel worden gelegd, waarin het edele lid alle mogelijke informatie zou vinden. Na nog wat discussie, werd het debat voor acht dagen verdaagd.

DAT ARME, ONGELUKKIGE VENTERSTAD!

De Ed. heer Van den Heever wenschte dat de Raad besluite: Dit Huis is van gevoelens dat de tijd gekomen is dat de Regering de raadzaamheid overwege om Venterstad te voorzien met behoorlijke Post- en Magistraatskantoren.

De Ed. voorsteller zei dat hij weer eens opstond om zijn pligt te doen. (Gelach). De kantoren daar waren in een vreeselijken toestand, en het vroegere antwoord van den Thesaurier was hem niet naar den zin. Het edele lid verhaalde nu met bedrukt gelaat aan den Raad wat er al met betrekking tot de zaak was gebeurd. Verschillende kleine plekken hadden reeds kantoren en scholen, maar hij moest maar steeds door bedelen, zonder goed gevolg. Er waren twee kerken en acht winkels op de plek, en vele blanke en gekleurde bewoners. Verschillende leden des Raads waren er voor dat de Regering iets zou doen om den ellendigen toestand te verbeteren. Het gebouw waar het Periodiek Hof werd gehouden was verkocht, en waar was nu een plek?

De Ed. heer Van Rhyn zei dat hij onbekend was te Venterstad, maar zijn Ed. vriend verdiende zekerlijk ondersteuning. Andere districtplaatsen hadden goede kantoren en waarom Venterstad dan niet?

Sir Henry Stockenstrom, die zich vreeselijk kwaad maakte over het geval, ondersteunde de motie, en vond het niet mooi dat men om deze zaak zoo dikwijls lagchte.

De Ed. heer Wienand ondersteunde eveneens de motie. Hij was ook verwonderd over den bouwvalligen staat der gebouwen, en men moest ze in betere reparatie zien te krijgen. Hij had vroeger Oom Daantje aangespoord om meer in de zaak te roeren—(gelach)—en dat scheen te hebben geholpen. Hij hoopte dat de leden van zijn cirkel elkander altijd zoo mooi mogten helpen als in deze kleine zaak. Was deze zaak klein . . . . men was er ook voor om *kleine* zaken af te doen. Men moest zijn best doen in 't belang van het land. Het Gouvernement was maar zeer nalatig, en nu hij toch sprak wilde hij ook even spreken over de Magistraten hoe die—(De President: Het edele lid dwaalt af)—net één aanmerking: dat de gebouwen soms zoo slecht waren en die beambten dan geen onderdak hadden.

Minister Faure zei dat hij Venterstad nog nooit gezien had. Hij hoopte echter, als hij nog wat leven te goede had, dat hij de beroemde plek nog eens voor zijn dood mogt aanschouwen. (Gelach). Breidde een plaats zich uit dan verdiende zij natuurlijk de attentie der Regering, en Zaturdag had de Minister den voorsteller gezegd dat als er een Assistent Magistraat werd aangesteld dan moesten er van zelf gebouwen komen. Hij zou zijn beste attentie er aan wijden die, hoopte de Minister, het beste effect mogt hebben voor Venterstad.

De Ed. heer Van den Heever, die met gelach werd ontvangen, hoopte dat de Minister een man van zijn woord mogt blijken te zijn. (Meer gelach). Er was al zoo dikwijls wat beloofd, maar daar bleef het bij. (Hoor, hoor) De ex-Thesaurier Generaal had hem altijd voor den gek gehouden en de tegenwoordige was weinig beter. (Gelach). De Koloniale Secretaris was echter een beetje beter, maar hij (spreker) deed dikwijls zulke diepe vragen waarop de Regering niet kon antwoorden. (De heer Faure: hoor, hoor, en luid gelach) Met deze paar woorden wou hij voorloopig eindigen. Dit deed hij en ging, terwijl een ieder zich vermaakte, zitten.

De Ed. heer Wilmot was tegen de motie en wilde een Select Comité over de zaak. (Gelach). Het lagchen werd nu door differente aan- en opmerkingen zóó erg, dat het heele Huis schudde en de spreker omviel, doch op zijn plek teregt kwam.

De Ed. heer Van den Heever wou uitleg geven maar werd door den President gestopt, en kon ook trouwens niet voortgaan door het gelach der leden, klerken, den Voorzitter en bedienden van 't Huis.

Er werd nu over de motie gestemd die werd aangenomen met 13 stemmen tegen 6. Tegen stemden de h h Faure, Botha, Bailey, Bellingan, Wilmot en Dolley.

Toen deze pret was afgeloopen en de heeren hun tranen hadden afgedroogd, verdaagde de Raad tot Donderdag (heden).

WETGEVENDE VERGADERING.

MAANDAG, 31 JULIJ 1893.

AVONDZITTING.

WISSELBRIEVEN.

De behandeling der Wet op Wisselbrieven enz. in Comité Generaal werd voortgezet, door een akelig klein hoopke, dat het amendement Schreiner op art. 90 liet doorgaan. Op art. 94 had de heer Vintcent een amendement waar de Proc. Generaal niet tegen had.

Toen men klaar was met de Wet keerde men, op voorstel van den Proc. Generaal, terug tot art. 32, waar de Proc. Generaal een amendement op had naar aanleiding van een aanmerking van den heer Hay. Dit, zoowel als dergelijke op artt. 43 en andere, ging er door.

Art. 1, dat men had laten blijven, moest nu voorkomen maar op voorstel van den Proc Generaal werd, te kwart over acht, het Comité verdaagd, en wel tot Vrijdag.

BEGROOTING.

Men ging op nieuw in Comité Generaal over de Begrooting, in afwezigheid van den heer Molteno. Politie kwam het eerst en ging door zonder discussie. Zoo ook de twee volgende afdeelingen, en zelfs Gemengde Uitgaven, waar in den regel zooveel over voorvalt. Eerst op de Afdeelingen had de heer Juta iets te zeggen. Waarom had Oudtshoorn geen eerste klas CC en RM, en waarom gaf men Beaufort West dit jaar meer en Oudtshoorn minder dan vroeger? Oudtshoorn was welligt te zedelijk om in strafzaken meer te leveren dan andere districten, maar de civiele zaken waren er veel talrijker en belangrijker. Beaufort West had een CC en RM van £650. Oudtshoorn slechts een van £600, schoon er veel meer zaken gedaan werden. Hierover gaf spreker heel wat bijzonderheden, en hij eindigde met de Regering om regt voor Oudtshoorn te vragen.—De Kol. Secretaris zeide dat de Regering geen gunst aan eenig district gaf, maar ditmaal te Beaufort West wegens de verandering van CC en RM, iets meer had moeten geven.

De afdeeling ging er door, gelijk ook de naastvolgende; maar bij de Scherpschutters te Paard, vroeg de heer Van der Walt of de Regering niets ging doen voor de Burgermagt.—Vraag dat liever bij de Vrijwilligers, zeide de Kol. Secretaris. De heer Mackay wilde iets over de instructeurs in hanteren van het geschut weten, en de noodige inlichtingen werden door den Kol. Secretaris gegeven; doch de heer Mackay achtte de instructeurs onnoodig, en wilde £457 voor gewone exercitiemeesters laten schrappen. Ook de heer Jones zag in al die exercities geen heil, maar de Kol. Secretaris zeide dat er heel wat rekruten waren.

De heer Warren vroeg waarom de K. Scherpschutters wel, de K. Politie geen geneeskundige hulp erlangden. De Kol. Secretaris zeide dat deze zaak in overweging was.—De heer Innes rigtte de aandacht van den Minister op de hardigheden waarbij het handhaven der quarantaine de K. Scherpschutters aan bloot stonden; een hunner was van koude gestorven. De Minister erkende dat de zaak der quarantaine maakte dat men geen volk meer voor al het werk had.

De heer O'Reilly herhaalde de klagten over de behandeling der K. Scherpschutters te Paard, en Kapt. Brabant wees het kwaad daaraan dat de verantwoordelijke persoon niet op de plek maar hier ter stede was.—De Kol. Secretaris zeide dat hij terstond onderzoek had gedaan naar de klagten over het lijden der Scherpschutters, en over de zaak werd nog meer gesproken, onder anderen wat een beweerde benoeming van Kol. Lanning betrof, maar de Kol. Secretaris zeide er tegen te zijn.—Amendement Mackay verworpen, en afdeeling aangenomen.

Nu kwamen de Vrijwilligers, en herhaalde de heer Van der Walt zijn vraag over de Burgers. Hij wilde althans een belofte over het geen er voor wapenschouwingen enz. gedaan zou worden.

De Kol. Secretaris zeide dat er een Wet overwogen werd op de zaak, zullende er dan later iets op het bijvoegsel van de Begrooting over verschijnen.

De heer Jan de Plessis sprak sterk voor de oefening der burgers, die per slot van rekening de regte lieden voor 's lands verdediging waren. De Eerste Minister zeide dat de veldkornets burgerlijsten moesten opmaken en wapenschouwingen verordenen, en er zou een Wet over gemaakt worden, maar er was bezwaar in het onderscheid tusschen stedelingen en boeren wat de landsverdediging betrof.

De heer De Waal zeide dat het niet zoozeer op schijfschieten als op manoeuvres aankwam.

De heer Van Rensburg geloofde dat de burgers niet onder de veldkornets maar onder de kommandanten en veldkapiteins moesten staan, zoodat men altijd gereed was, en onder officieren stond waar men op aan kon. Ook moesten de burgers de regte geweren hebben, en wapenschouwingen waren zeer noodig.

De heer O'Reilly gaf een opheldering van de Vrijwilligers, die in den oorlog van 1877-78 het meeste gedaan hadden. Ook nu zouden de Kaapsche Vrijwilligers gaarne hun werk doen, en zij waren de eerste verdedigingslinie. Ook maakte hij aanmerking op de onvoldoende som voor paardenvoer voor de Kaapstadsche Vrijwilligers.

De heer Warren achtte de kwestie der burgers van groot belang, en vond het jammer dat men geen lijsten en kommandanten er voor had. Schieten en rijden konden zij, maar men moest wapenschouwingen hebben om ze samenwerking te laten leeren. Natuurlijk moest men echter geen plaatsvervanging toelaten. Bereden manschappen waren in de Kolonie veel nuttiger dan voetvolk.

De heer Orpen wilde hier een Burgerwet als die in den Vrijstaat, die met zeer geringe kosten een uitstekend leger schiep. Vrijwilligers en burgers konden zeer goed samenwerken, en spreker wees hierbij op hetgeen hij vroeger over de zaak geschreven had. Hij hoopte dat de Regering in het reces de mogelijkheid zou nagaan om, naar het voorbeeld van den Vrijstaat, een sterker en goedkooper leger te bekomen. Zoo als thans de zaken stonden zou het maanden duren eer men een ordentelijke magt bijeen had.

De heer Le Roex vond de uitgaven voor de Vrijwilligers te groot, en stelde een vermindering van £1,300, zoowat de helft der vermeerdering van thans, voor.

De heer Van der Walt zou hier niet voor zijn, en gaf zijn vreugde te kennen dat de Regering iets voor de burgermagt wilde doen.

De heer Le Roex vond dat de heer Van der Walt de vrijwilligers boven de burgers, wat het aanschaffen van geweren betrof, voor wilde trekken.

De heer Douglass was tegen het amendement Le Roex, en zeide dat de burgermagt daarom de duurste krijgsmagt was omdat zij de productieve bevolking des lands was, die men in het land niet missen kon. Vrijwilligers uit de steden waren zeer nuttig.

De heer Marais was van oordeel dat men meer op burgers dan op vrijwilligers kon rekenen, en zag het groote heil der dure vrijwilligers niet in.

De Kol. Secretaris wees er op dat de vrijwilligers een bestaande magt waren die heel wat waard was, en zeide gaarne de Vrijstaatsche burgermagt te willen navolgen, maar vrijwilligers zeer noodig te achten.— De discussie werd voortgezet door den heer Le Roex, die scherpe aanmerkingen op den hr. Van der Walt maakte, waarop deze in antwoord verklaarde niets liever te willen dan aan het hoofd der burgers uit te rukken. De heer Van der Vijver sprak ten gunste van den heer Van der Walt, en gaf een opheldering van diens bedoeling.

In antwoord op een vraag van den heer O'Reilly, zeide de Kol. Secretaris dat hij op het bijvoegsel der Begrooting alleen dan geld voor de Regering zou plaatsen als hiertoe reden bestond.—De heer Le Roex trok zijn amendement in, en Vrijwilligers ging er door.

Nu kwam Onderwijs. De heer Wege vroeg waar twee zangmeesters voor dienden. Om zingen te leeren, zeide de Kol. Secretaris. De heer Theron verklaarde zich tegen de £700 voor een Inspecteur, terwijl andere Inspecteurs minder kregen. Hij was niet tegen de zangmeesters, maar wilde de onderwijzers zelve in zang laten onderwijzen.—De Kol. Secretaris zeide dat er een plan bestond om onderwijzers die tevens onderwijs in zang konden geven, een toelage te geven. Wat den heer Brady betrof, die thans £700 als inspecteur trok, die was vroeger asst. Superintendent geweest, en zoo hij £200 meer traktement kreeg dan andere inspecteurs, kreeg hij daarentegen geen reiskosten, zoo als de andere.

De heer Le Roex was zeer voor onderwijs in zang, en over het geheel voor vooruitgang en opvoeding.

De heer Hay klaagde er over dat in het rapport over het Onderwijs veel verzwegen was, en dat boeren die scholen op hun plaatsen hadden er geld van maakten, omdat de rijken in plaats van de armen bevoordeeld werden.

De heer Martinus du Plessis ontkende de waarheid van hetgeen de heer Hay gezegd had, en zeide dat eerst in den laatsten tijd de boeren eenigen onderstand van Regeringswege bekwamen. Tegenover de dorps- en stadsmenschen kregen zij nog zeer weinig.

De heer Joubert vroeg den heer Hay waar de boeren waren die geld van hun scholen maken. 't Was voor het Departement van Onderwijs een heele moeite om de boeren tot het behartigen van het onderwijs te nopen.

De heer P J du Toit wilde weten hoe de zangmeesters eigenlijk werken zouden; en de heer Tamplin klaagde dat er niet genoeg informatie werd gegeven, en zeide dat als men het regte van de boerenscholen wist, men heel wat raars zou zien. Hij was tegen de onsektarische scholen omdat zij in der daad sektarisch waren, en omdat zij voor kinderen van gegoede lieden waren, terwijl men de belangen der armen verwaarloosde. Hij hoopte dat onsektarische scholen geheel verdwijnen zouden.

De heer Theron kwam terug op de zaak van den heer Brady, die zijns inziens boven anderen begunstigd werd. Voorts ging hij den heer Hay te lijf, en zeide hij dat de Naturellenscholen in de Transkei net strekten om de Kolonisten de keel af te snijden. Hij dacht hierover later een voorstel in te dienen.

De heer P J du Toit kon niet inzien wat de zangmeesters doen zouden, en de heer Hay kwam terug op zijn klagten over de boerenscholen. De heer P J du Toit stelde daarna de schrapping der zangmeesters voor.

De heer Le Roex zeide dat de leden die over de boerenscholen klaagden net Kaffervrienden waren, en dit kon men verwachten. Men wilde de boeren er onder houden om de Kaffers boven te krijgen.

De heer Mackay (Hollandsch) zeide dat niemand tegen onderwijs van boerenkinderen was, maar dat de blanke kinderen veel meer van het geld voor onderwijs erlangden dan die der Naturellen, en dat boeren die hun kinderen op eigen kosten houden laten onderwijzen, er landsgeld voor wisten te krijgen.

De heer Robertson ontkende dat, zoo als de heer Le Roex zeide, men niet genoeg voor de boeren in de zaak van het onderwijs deed, maar er waren misbruiken ingeslopen, en deze moesten worden opgeheven. Hij hoopte dat de heer Hay met zijn streven zou doorgaan.

ZIE OMMEZIJDE.

De heer Hay zeide dat het misbruik waar hij over gesproken had, juist op de plaats van den heer Le Roex sloeg, die voor het onderwijs van zijn aanverwanten £140 aan landsgeld wist te krijgen.

De Kol. Secretaris zeide dat de school in kwestie onder beheer van Sir Langham Dale was opgerigt. — De heer Hay betwijfelde dit.

De heer Merriman vroeg wanneer de Schoolregulaties door den Kol. Secretaris voorgelegd in discussie zouden komen.—De Thesaurier zeide dat hij de zaak gaarne op heden zou doen behandelen.

De heer Marais zeide dat de uitgaven onder die regulaties op het bijvoegsel op de Begrooting zouden komen. Zouden nu die uitgaven op een anderen voet geschieden dan de tegenwoordige ?—De Kol. Secretaris zeide dat de Begrooting gemaakt was zonder dat men de regulaties kende.

De heer Le Roex zeide dat op zijn school 14 kinderen waren, waarvan slechts één het zijne, en de 13 andere betaalden geen geld maar net twee schaapjes per jaar. Al die kinderen werden goed onderhouden in zijn huis, en dat voor de £140 waar de heer Hay over klaagde. Zijn onderwijzeres kreeg £60 per jaar en alles vrij. Waarom de heer Hay het juist tegen hem had, dat wist hij niet, maar de wereld zou tusschen hen beide oordeelen.

Het amendement Du Toit werd verworpen, en Onderwijs werd aangenomen.

Daarmede was men klaar met den Kol Secretaris, en ging men over tot den Thesaurier. Hier ging alles van een leijen dakje, en een aantal afdeelingen waren reeds aangenomen, toen op Pensioenen de Thesaurier zelf £120 introk.

Het Postwezen lokte een klagt van den heer O'Reilly uit over de lage bezoldiging der postboden, die minder kregen dan koelies, en over wier lot hij lang uitweidde, op het gevoel van den Thesaurier zoekende te werken.—De Thesaurier geloofde dat het Postwezen goed beheerd werd, maar zeide dat hij zelf onderzoek had laten doen of de lieden het behoorlijk hadden.

De heer Tamplin wilde opheldering van zekere samenwerking tusschen het Kaapsche en het Britsche Postwezen. Daarna werd de afdeeling aangenomen, gelijk ook verzending der mails. Verdaging van het Comité volgde, net toen men aan Landbouw zou moeten beginnen, om door die van het Huis gevolgd te worden.

DINGSDAG.

PETITIES, ENZ.

De heer Warren had een petitie over een opmeting van land, die aan Vakante Landerijen verwezen werd.—Kol. Schermbrucker een om hulp, die naar Pensioenen ging.—De heer Andr. du Toit een uit Montagu over de Ashton lijn.—De heer Marais een uit de Paarl over koornbelasting.—De heer Andr. du Toit nog een uit Montagu over drank. — De heer Louw een uit Malmesbury tegen Zondagetreinen.

De heer Norton zal vragen om stukken over waterboren; de heer Sauer een Wet indienen; de heer Theron een nieuw artikel in de Wet op de Uitspanplaatsen voorstellen.—De heer Andr. du Plessis zal een voorstel over de districts-kostscholen doen.—De heer Dempers zal een vraag over een Spoorwegzaak doen.

Stukken werden voorgelegd, onder andere over een nieuwe lezing voor Tafelbaai.

De heer O'Reilly zeide dat hij om zekere stukken had aangevraagd, en dat men hem geen gelegenheid had gegeven om zijn redenen tot zijn aanvrage te geven. Op raad van den Voorzitter zeide hij dat hij een voorstel in de zaak zou doen, en wel op Dingsdag.—De Proc. Generaal zeide dat de heer O'Reilly hem verzocht had de stukken vroeger voor te leggen.

VRAGEN.

Kol. Griffith vroeg of de aandacht van de Regering gevestigd is geworden op den bedroefden toestand van de Europesche erfhouders in Embokotwa, district Xalanga, veroorzaakt door de vernieling van hun oogst gedurende twee jaren door hagel en sprinkhanen, en of de Regering voornemens is hun verligting te geven. Hij gaf hierbij een uiteenzetting der omstandigheden.—De Eerste Minister zeide dat de Regering van de zaak wist, en den Magistraat gemagtigd had om hulp of werk te verschaffen. Liefdadigheid te oefenen was niet het werk der Regering maar hij zou zich op nieuw tot den Magistraat om inlichtingen wenden.

De heer Wood vroeg of de Regering voornemens is een voldoende som gelds op de Supplementaire Begrooting te plaatsen, ten einde de noodige veranderingen en bijvoegingen te maken tot het Grahamstadsche Krankzinnigen Gesticht en Hospitaal voor Chronische Zieken. Hij zeide dat de Regering reeds lang verzuimd had om de voorziening te maken waar de Superintendent op aandrong en trad hieromtrent in een lange uiteenzetting.—De Thesaurier herinnerde dat op de Begrooting reeds heel wat voor de inrigting stond.

De heer Joubert vroeg of, ziende dat het Rondgaande Hof spoedig te Steynsburg zal worden gehouden, de Regering voornemens is de noodige verbeteringen in de Hofzaal te maken.—De Proc. Generaal zeide dat het beste plan was om eerst een Rondgaand Hof te houden en dan de noodige verbeteringen ter hand te nemen.

De heer Douglass vroeg of de Regering de raadzaamheid heeft overwogen van een vaste Commissie op te rigten ten einde de Regering raad te geven met betrekking tot promotie in den Civielen Dienst.—De Eerste Minister antwoordde dat de zaak bij de Regering in overweging was geweest, en dat aan een Comité van beambten de kwestie verwezen was. Zulk een Comité zou, als vast Comité, goed kunnen doen.

De heer Joubert vroeg of de Regering, in aanmerking nemende de petities dit Huis aangeboden en de protesten van verschillende publieke vergaderingen door de geheele Kolonie gehouden tegen de instrooming van Asiaten, voornemens is de noodige stappen te nemen om het kwaad waarover geklaagd wordt te voorkomen.—De Eerste Minister zeide dat de Regering reeds vroeger verklaard had de zaak te zullen overwegen, en welligt in den zin der Amerikaansche Regering zou handelen, met Asiaten te weren die niet in het bezit van geld of van kennis van een ambacht waren. Asiaten geheel te weren had dit bezwaar dat men geen Britsche onderdanen kon uitsluiten. Stellig had men hier geen meer kleurlingen noodig.

De heer Wege vroeg of alle godsdienstige sekten op denzelfden voet worden geplaatst wat vrije passen betreft, wanneer godsdienst aan de spoorweg stations wordt gehouden. De Ned. Gereformeerde Kerk was van dit voorregt uitgesloten, dat door andere gezindten genoten werd.— De Com. van Op. Werken las een nota over de zaak voor, waaruit het blijken moest dat men alle gezindten gelijk stelde. Hij zou echter nader onderzoek doen.

Dr. Smuts vroeg of de aandacht van de Regering gevestigd is geworden op de raadzaamheid om de Kiezerslijsten van de Kaapsche afdeeling op te plakken aan de verschillende Municipale Kantoren en Spoorweg Stations zoowel als aan de woningen van de Veldkornets.—De Thesaurier zeide te meenen dat de Wetsbepaling over de zaak ruim genoeg was, maar men zou aan de Veldkornets van het district verdere instructies kunnen geven.

De heer Van der Walt vroeg of de Regering voornemens is een Periodiek Hof op te rigten te Naauwpoort Junctie, overeenkomstig petities dit Huis verleden jaar aangeboden. Naauwpoort breidde zich hoe langer hoe meer uit.—De Thesaurier zeide dat de kwestie bij de Regering in overweging was.

De heer Jones vroeg den Eersten Minister of hij eenige objectie heeft om op de tafel van het Huis eene kopij te leggen van de nota handelende over de kwestie van tenders voor levering aan den Publieken Dienst. Men had er niet tegen.

CASUALTY WARD.

De heer O'Reilly vroeg eene opgave aantoonende het getal ongelukken verpleegd in de Casualty Ward, Kaapstad, voor het jaar geëindigd den 30sten Junij 1893. De inrigting had veel goed gedaan, maar was niet ruim genoeg.—Aangenomen.

KAFFERKUILSRIVIER.

De heer Van Wijk vroeg om alle correspondentie die plaats gevonden heeft tusschen den Afdeelingsraad van Riversdale en de Regering met betrekking tot het bouwen van den weg naar Kafferkuilsrivier Mond. Er was iets op het bijvoegsel der Begrooting voorgesteld, was het antwoord van den Com. van Op. Werken. — Hiermede was de heer Van Wijk tevreden.

De heer Van der Vijver wees er op dat de zaak reeds lang besproken was, en dat de Regering wel degelijk de £1,600 verleden jaar op de Begrooting gesteld er op had moeten laten. Aan den mond der rivier woonden menigten visschers, die zonder een goeden weg hun visch niet naar Riversdale konden brengen, ens. de arme Riversdalers van dit nuttige voedsel voorzien. Dan was de plek een waar men de zeelucht scheppen ging voor zijn gezondheid, maar zonder weg kon men er niet heen. Ook als haven zou de riviermond goed deugen.

EEN COMITE.

De heer Juta wilde de petitie van Daniel Swart, van Kookoobos, doen verwijzen naar een Comité bestaande uit den heer Robertson, den Thesaurier, de heeren Wege en Le Roex en den voorsteller. Hij gaf een verhaal van hetgeen in de zaak gebeurd was. De kwestie betrof een aanspraak op vergoeding.

De Thesaurier zeide dat Swart in het geheel geen regt had op die vergoeding. De man had zich tevreden gesteld met wat de Regering hem gegeven had. Hij was echter niet tegen onderzoek.

De heer Juta gaf een nadere inlichting, maar de Proc. Generaal vroeg of de man al zijn regtsmiddelen had uitgeput. Voorstel aangenomen.

GEVANGENEN.

De heer Theron vroeg om eene opgave aantoonende de getallen van tweede en derde schuldigverklaringen van gevangenen en bandieten voor de jaren 1883 tot 1893 afzonderlijk, onderscheidende Europeanen van Inboorlingen, en de misdaden waarvan zij aldus schuldig werden bevonden. Zijn vraag was het gevolg van hetgeen men vernam omtrent gevangenen die het in den tronk plezierig hadden.—De heer Mackay had een amendement dat sloeg op de zaken waarin lijfstraf was gegeven.

De Proc. Generaal zeide dat het voorstel ontzettend veel werk aan de Regering zou geven, en dat de Regering reeds bezig was met opgaven te verzamelen die hetzelfde uiteinde zouden geven en niet zooveel bezwaar veroorzaken.

De heer Theron was van oordeel dat het zeer noodig was om te weten of de geruchten die men hoorde juist waren. Hij zou intusschen, op raad van den Proc. Generaal, zijn voorstel intrekken.

TOLVERBOND.

De heer Hofmeyr zou gevraagd hebben om alle mededeelingen ontvangen van de Rijksregering die geleid hebben tot het invoegen van de woorden "weggenomen over land" en "ingevoerd over land" in de Wet op het Tolverbond Tarief van 1889 en in de Schedulen er van, maar zeide dit voorstel in te trekken daar de correspondentie confidentieel bleek te zijn, zullende hij later andere stappen nemen.

STUTTERHEIM.

Kol. Schermbrucker wilde een petitie van Stutterheim, verzoekende dat grondbrieven tot hun gemeentegrond zullen worden uitgereikt, ter tafel laten leggen en verwijzen naar het Comité op Verlaten Landerijen. Aangenomen.

WATTEN.

De Thesaurier vroeg en kreeg verlof tot het indienen van een Wetsontwerp om de bepalingen te amenderen, waaronder leeningen voor besproeijings doeleinden worden afgelost.—Daarna tot het indienen van een Wetsontwerp om de Wet tot uitbreiding van Fiskale Afdeelingen, 1888, te amenderen. Tweede lezing op Vrijdag.

REGERINGSWERK.

De Thesaurier stelde voor: op en na Donderdag aanst., zal Donderdag een orde dag zijn en zal Regeringswerk voorrang hebben. Er waren zeer belangrijke zaken van wetgeving in behandeling. De voorstellen die reeds op papier stonden zouden blijven. Aangenomen.

ARBEIDSCOMMISSIE.

De heer De Waal vroeg om alle papieren of correspondentie in verband met opgave van kosten beloopen door de Arbeidscommissie, alreeds op de tafel gelegd. Hij had met den heer Molteno over de zaak gesproken, en het verwonderde hem dat hij niet aanwezig was. Hem had het getroffen dat iemand die zoo op alles aanmerking maakte zelf te veel getrokken had als lid der Commissie, en vond het vooral slechte smaak dat hij den naam van Nellmapius in zijn aantijgingen tegen Sir J. Sivewright gemengd had. Spreker vond dat in de zaak niet netjes gehandeld was, vooral met het oog op de houding door den heer Molteno bij de behandeling der Begrooting aangenomen. Hij wilde den heer Molteno (die intusschen was teruggekomen) gelegenheid geven om zijn gedrag op te helderen, en tevens een opheldering bekomen over de betalingen aan Commissies.

De heer Molteno zeide dat hij meer medelijden voelde met den heer De Waal om hetgeen deze verklaard had, dan verstoordheid er over. Hij trad daarna in een lange uiteenzetting van hetgeen er geschied was, en zeide dat hij de zaak gaarne voor een Comité zou zien komen. Had Kol. Schermbrucker met hem zelven of met den Secretaris der Arbeidscommissie over de zaak gesproken, dan was de waarheid terstond aan het licht gekomen.

De heer Orpen klaagde er over dat de zaak voor het Huis was gesleept, en gaf eenige inlichtingen er over, tevens een verhaal gevende van hetgeen Maandag in het Comité Generaal geschied was.

De heer Hofmeyr zeide dat het een goede zaak voor het Huis was geweest, en dat volgens het gerucht eenige leden der Commissie terstond over de geldkwestie aan den gang waren gegaan, schoon zij de bepalingen voor zich hadden, dat een der leden meer had gevorderd dan andere omdat hij advokaat, een ander omdat hij landmeter was, en dat de heer Molteno zijn geld van den Secretaris gevorderd had als een regt. Spreker deelde daarop de bepaling omtrent betalen van leden van Commissies mede, en zeide dat de Auditeur Generaal de zaak aan het licht had gebragt. Hij verdacht den heer Molteno niet van knoeijerij, maar men kon uit het gebeurde zien hoe voorzigtig men zijn moest met in geldzaken aantijgingen te doen.

De heer Van der Walt zeide niet al zijn geld getrokken te hebben, maar te zullen trekken datgene waar hij regt toe had.

De heer Sauer vroeg wat de heer De Waal eigenlijk verlangde, want dit bleek uit zijn voorstel niet geheel; en hij trok te velde tegen den heer Hofmeyr om hetgeen deze over den heer Molteno gezegd had. Het was verkeerd om den heer Molteno aan te vallen om zijn praten in het Huis, waar hij, Sauer, hem lof over toezwaaide.

Kol. Schermbrucker zeide dat de discussie hem geleerd had hoe goed hij had gedaan om den aanstaanden Minister van Landbouw op het bezwaar van Commissies te wijzen. Hij had vroeger de opgaven gevraagd, er bij zeggende dat hij ze wilde om de roekelooze uitgaven door de Commissies. De opgave lag reeds lang voor, en hij had er gebruik van gemaakt, niet tot een aanval op den heer Molteno maar om op bestaande feiten te wijzen. Van een oneerlijke daad had hij den heer Molteno niet beschuldigd, maar deze had zijn verzuim door onwetendheid verontschuldigd. Omtrent die onwetendheid zou men nader uitsluitsel vinden in een brief tot de stukken behoorende die door den heer De Waal waren aangevraagd. In elk geval had de heer De Waal den heer Molteno een nuttige les gegeven. Hij hoopte dat de stukken die voorgelegd zouden worden, in duidelijken vorm zouden zijn.

De heer Merriman maakte aanmerking op de aanvallen van Kol. Schermbrucker op uitgaven voor Commissies, zoolang hij in Oppositie was, maar op de Ministerbank zweeg hij er over. Commissies waren geenszins nutteloos, maar wie zou er plaats op willen nemen als hij later hiervoor aangevallen werd ?

Sir J. Sivewright was het op dit laatste punt geheel eens met den heer Merriman, en herinnerde dat hij, na zijn tijd aan het landsbelang gewijd te hebben, door den heer Molteno als rover genoemd was. Hij achtte geen onderzoek naar de zaak noodig, daar de opheldering van den heer Molteno afweek van hetgeen door andere leden gezegd was. Het had hem verbaasd dat de heer Molteno zich achter onwetendheid verschuilde, terwijl hij anders alles wist van het gebruik van 's lands geld. Het was verkeerd om met slijk te werpen zoo als hier gedurig gedaan werd, en de heer Molteno moest op dit punt voorzigtig zijn.

De heer Hay gaf een opheldering van hetgeen hij vroeger gedaan had; en de heer Orpen vond het verkeerd dat men melding had gemaakt van hetgeen in private gesprekken der Commissie gezegd was. De heer Hofmeyr ontkende dat hij dit gedaan had.

De Thesaurier, die de papieren bij zich had, wilde er iets uit voorlezen, en dit werd hem door het Huis toegestaan.—Hij deed het echter niet wegens een aanmerking van den heer Sauer.

De heer De Waal repliceerde met te zeggen dat hij meende naar eisch gehandeld te hebben, want er zou nu licht verspreid worden over een zaak waar veel over gepraat was.

De heer Van Wijk wilde dat de Regering de heele Commissie zou opheffen.

Voorstel aangenomen.

EEN BOODSCHAP VAN DEN GOUVERNEUR.

De Com. van Op. Werken legde als boodschappen van den Gouverneur een Wet over Spoorwegen voor.

MINISTER VAN LANDBOUW.

De amendementen in de Wet op den Minister van Landbouw gemaakt werden door het Huis nagegaan en goedgekeurd. Derde lezing volgde.

HEERENREGTEN.

Het Huis ging in Comité Generaal over de Wet Theron over de Heerenregten. De Wet bestond feitelijk uit één artikel waarvoor de heer Theron het volgende in de plaats wilde stellen: Zoo dikwijls als de Superintendent-Generaal van Onderwijs door geschrifte onder zijne handteekening, zijn verlangen certificeert dat land met of zonder gebouwen, gebruikt of te worden gebruikt uitsluitend voor de doeleinden van een niet sektarische Gouvernements Ondersteunde School, of van een Ondersteunde Kostinrigting of Onderwijzers Woonhuis in verband met zoodanige school, overgedragen zal worden op curatoren; zullen geene heerenregten betaald of geheven worden ten opzigte van zoodanige overdragt, niettegenstaande eenig iets in de "Wet van 1884 tot het consolideren en amenderen van de Heerenregten," of in eenige andere Wet daarmede tegenstrijdig is.

De heer Hutton had een amendement op het nieuwe artikel om ook zegelregt bij de overdragt op te heffen, en de Proc. Generaal ried hem de betaling aan het Kantoor er bij te voegen. Dit ging er door, gelijk ook een ander hierom geamendeerd amendement in het laatste deel van het artikel. De amendementen maakten ook een wijziging in den titel noodig.

De Wet werd aan het Huis gerapporteerd, dat de amendementen terstond naging en goedkeurde. Derde lezing volgde.

BESMETTELIJKE VEEZIEKTEN.

Het Huis ging op nieuw in Comité Generaal over de Wet op dit punt. Men behandelde art. 8 over de afzondering van een ziek dier en de kennisgevingen die van de ziekte moesten gegeven worden, en de heer Hay zeide dat het onmogelijk was dit alles te doen.—De heer Douglass zeide dat men in Naturellen locaties alleen aan de Inspecteur kennis behoefde te geven.—De heer Andr. du Plessis vroeg wat besmettelijke ziekten waren. Aanstekelijk waren oogziekte, nieuwe ziekte en heel wat andere, en behoorden die allen er toe ?—De heer Van der Walt zeide verstaan te hebben dat de ziekten in de Wet zouden genoemd worden.—De heer P J du Toit achtte juist dit moeijelijk, maar wees op art. 3, dat de beslissing of de ziekte voor besmettelijk moest gelden, aan boeren in de buurt liet.

De heer Joubert wees op art. 17, dat brandziekte uitzonderde, en wilde meer uitzonderingen. Veleziekten kwamen door het saizoen maar golden voor besmettelijk als zij er eens waren, en die moesten onder de uitzonderingen vallen.

De heer Le Roex vroeg of de boeren die in de zaak onderzoek moesten doen betaling zouden genieten, en zoo ja, van wie. Hij achtte de Wet onduidelijk, en wilde art. 8 tot later uitstellen.

De heer Merriman zag hiertoe geen reden, maar vond de meeste artikels zoodanig dat zij duur kosten zouden, en dat de Staat zou moeten opdokken. Hij wilde dat men tot besmettelijke ziekten slechts die rekenen zou die door den Gouverneur als zoodanig geproclameerd waren, en stelde in dien zin een amendement voor.

De heer Lange was het eens met den heer Hay, en achtte de Wet onuitvoerbaar. De heer Douglass zeide dat artt. 8 en 9 vrij wel dezelfde waren als die in de tegenwoordige Wet. Vergoeding moest worden gegeven voor het dooden van dieren, omdat zij anders niet gedood zouden worden. Hij wilde art. 8 laten doorgaan.

De heer Van Rensburg zag geen reden om tegen art. 8 te zijn, en zeide dat een boer gaarne voor niet met een Veldkornet zou meegaan om, in geval van veeziekte, zijn buurman te helpen, daar dit in zijn eigen voordeel was. Wat longziekte betrof was hij meer voor afzondering dan voor dooden.

De heer Merriman las zijn amendement voor, en gaf een voorbeeld hoe men een ziekte verkeerdelijk voor besmettelijk kon aanzien. Sommige ziekten waren besmettelijk en konden worden uitgeroeid, en tegen deze moest de Wet gerigt zijn.

Voorstel Le Roex (uitstel) werd verworpen, en de heer Merriman stelde nu zijn amendement op artikel 8 voor. De Thesaurier nam dit amendement aan, en noemde de vergoedings-artikelen de kern der Wet.

De heer Trower had een ander amendement, dat den eigenaar regt gaf om het zieke dier terstond, zonder onderzoek, te dooden.

De heer Joubert vond dit gevaarlijk; een boer moest zijn ziek dier niet kunnen dooden en dan een rekening aan de Regering zenden. Dat de boeren in de zaak gekend verkeerde waarderingen zouden doen, dat geloofde hij niet.

Het was bij zessen, het Comité werd verdaagd, en het Huis insgelijks.

GISTEREN.

PETITIES, ENZ.

De heer Molteno had een petitie ten gunste van de Innes Wet.—De heer Fuller een van vrouwen voor dezelfde Wet.—De heer Hockly een (onhoorbaar).—De heer Sauer een voor de Innes Wet.—Dr. Smuts een van de Puriteits vereeniging.—De heeren Andr. du Toit en Hay hadden er voor de Innes Wet.—De heer Sauer een over de Zeepunt Waterwet, van het Gemeentebestuur dat over de zaak gehoord wil worden.

De heer O'Reilly zal een voorstel over Vrijwilligers doen; de heer Van Zijl een over Lambertsbaai. De heer Joubert zal vragen over Spoorwegzaken stellen; de heer Douglass om stukken over zulk een zaak vragen. De heer Joubert zal ook over Buitendag Spruit een voorstel doen, en had nog andere kennisgevingen, zoo als ook Dr. Smuts.

De Voorzitter deelde mede dat de Tafelbaai Havencommissie voor Zaturdag aan het Huis een invitatie gezonden had om de werken te inspecteren en lunch te gebruiken.

KAAPSTADSCHE GEMEENTEWET.

Het Huis ging op nieuw in Comité Generaal over deze Wet. Men begon met art. 51, en eerst op art. 55 werd door den heer Hay een aanmerking gemaakt, die echter tot niets leidde. Bij art. 57 vroeg de heer Hay waarom er niets over een Comité Generaal bepaald werd. Dat stond in het Stadsreglement, zei de heer O'Reilly.

Op art. 62, dat Engelsch tot de taal van den Raad maakte, had de heer Krige een aanmerking. Waarom zou men geen Hollandsch toelaten ? Dat kon onder het reglement geschieden, zeide de heer O'Reilly. De heer De Waal stelde voor de taal bij de debatten aan de leden over te laten, maar de Eerste Minister wilde dat men zich tot Engelsch en Hollandsch bepalen zou, en daar nam hij genoegen mede. De heer Molteno zeide dat het artikel slechts op de notulen sloeg, en de heer Hay betoogde dat de bepaling dezelfde was als die in het Huis. Na nog eenige discussie, waarin de heer Fuller zeide niet tegen het amendement te hebben, en de heer De Waal een reden voor zijn amendement gaf, werd het amendement en ook het geamendeerde artikel aangenomen.

Op art. 68, over het reglement van orde, had de heer Hay een amendement dat den Burgemeester regt gaf een lid te noemen zoodat men hem kon schorsen. De heer O'Reilly was hiertegen, want het zou slecht werken als men een kwaadjen Burgemeester had. De eigenlijke magt, antwoordde de heer Hay, zou bij den Raad berusten. De heer De Waal wilde in elk geval geen schorsing toelaten als niet drie vierden der leden er voor waren. De heer Hofmeyr wilde twee derden en beperking der schorsing tot één maand. De heer Fuller vond het amendement onnoodig, want de handelingen van den Raad waren steeds zeer bedaard. (Gelach) Na nog eenige discussie liet men het artikel tot later blijven.

De heer Jones merkte bij art. 69 op dat de auditeurs niet door den Raad maar door de belastingbetalers gekozen moeten worden. Een amendement in dien zin gaf tot debat aanleiding, waarin de Proc. Generaal ried één auditeur door den Gouverneur en één door den Raad te laten aanstellen, en de heer Molteno een amendement in dien zin voorstelde. Dit vond bestrijding bij den heer O'Reilly, die het amendement Jones niet afkeurde, en ook bij den heer Ohlsson, terwijl van den anderen kant er op gewezen werd dat de Regering, wegens haar groote betaling van stadsbelasting, over stadszaken iets moest te zeggen hebben. Ten slotte trok de heer O'Reilly zijn oppositie in, en de heer Jones zijn amendement, en het amendement Molteno ging door. Dit had een ander amendement Molteno op art. 72 ten gevolge, waar de heer Fuller tegen was op grond dat het den Auditeur Generaal een ongepaste magt over stadszaken gaf. Amendement ingetrokken.

Een aantal artikelen ging er door, zonder eenig amendement van belang, maar bij art. 87, over de schatting, stelde de heer Molteno voor dat men, om schatter te zijn, geen beëedigd schatter behoefde te zijn. De heer Hay was voor het amendement; de heer Merriman sprak er tegen. Na nog eenige discussie, waarin de heer Fuller tegen het amendement sprak, werd het amendement ingetrokken, en het artikel met een kleine wijziging aangenomen.

De heer Jones had een nieuw artikel 88, om aan schatters aan de hand te geven volgens welk beginsel zij hun werk moesten doen. Het bestond in een verklaring en belofte die de schatters moesten afleggen.—De heer O'Reilly had hier niet tegen; de heer Fuller wel, daar hij een ander beginsel van schatting, dat naar de huurwaarde, beter achtte. De heeren O'Reilly en De Waal weerspraken den heer Fuller, die antwoordde dat althans in sommige gevallen zijn plan goed werkte. Ook de heer Ohlsson en de Procureur Generaal namen aan de discussie deel, laatstgenoemde om het artikel voor beëedigde schatters onnoodig te verklaren. Artikel Jones aangenomen.

Op art. 89 (90) had de Proc. Generaal een amendement, dat een eigenaar of bewoner regt gaf om niet slechts tegen de schatting van zijn eigen goed maar ook tegen die van een ander's grond bedenkingen te opperen. De heer Jones had een dergelijk amendement, in andere bewoordingen, en dit ging er door.

De heer Jones wilde art. 90 (91) tot later doen blijven. Het betrof den Raad als Hof van Appèl. De heer O'Reilly was hiertegen; de heer Hay wilde de schatters zelve het Hof doen samenstellen. De heer Fuller wilde weten welk soort van Wet de heer Jones verlangde. Men liet het artikel tot later blijven.

Art. 91 (92) hield in hoe men kennis moest geven van de schatting, en de heer Hay, die het plan te omslagtig vond, wilde de kennisgeving aan eigenaars ens. weglaten. De heer O'Reilly was hiertegen, want men moest zoo veel mogelijk publiciteit hebben. De heer Molteno was er voor. Amendement verworpen.

Art. 92 (93), over de tusschenschattingen, vond geen bijval bij den heer Jones, maar zijn amendement er over verongelukte.

Bij art. 96, over de verpligting omtrent de stadsbelasting, stelde de heer Hay een amendement ter aanvulling voor, en een ander tot verduidelijking wat liefdadige gestichten waren. Over het laatste was eenige discussie, en de heer Fuller had een andere redactie er van, die werd goedgekeurd.

De heer O'Reilly had een nieuw artikel 98, dat zonder discussie er doorging, en ook andere amendementen in de Wet door hem voorgesteld vonden geen bestrijding; maar op art. 100 had de heer Hay een amendement dat een eigenaar slechts voor één jaar aansprakelijk stelde voor belastingen op zijn eigendom verschuldigd eer hij het bekomen had.

(Te worden vervolgd.)

HANDEL EN NIJVERHEID.

JOHANNESBURG, 31 JULIJ.—Markt vast; ordentelijke negotie werd heden namiddag gedaan. Verkocht zijn: Britannia 6s. 3d., Ellerton 13s. 6d., Royals 25s., Main Reef 6s. 2d., May Deep 20s. 3d., Primrose 75s., Unifi 9s., United Main 35s., Charters 22s. 6d. Noteringen Birthday 10s. 6d. tot 11s., Buffels 22s. 3d. tot 22s. 6d., Gins 32s. 9d. to 33s., Gold Fields 37s. tot 37s. 6d., Letaba 7s. tot 7s. 3d., Biets 110s tot 112s. 6d.

De Zuid Afrikaansche Mutual Leven verzekerings Maatschappij.
Opgerigt in 1845.
Ingelijfd bij Parlements Wet in 1888.
Hoofd Kantoor: Darlingstraat, Kaapstad
Takken in Durban, Bloemfontein en Johannesburg.

DIRECTEUREN:
De Ed. heer L. A. VINTCENT, L.W.V., *Voorzitter.*
do. ALFRED EBDEN.
do. HENRY SOLOMON, SR.
do. C. W. HUTTON, L.W.V.
do. PAUL DE VILLIERS.
do. GODFREY SICHEL.
do. J. G. STEIJTLER.
do. HARRY BOLUS.
do. H. M. ARDERNE.
HOOFD-DOKTER:
Dr. E. C. ANDERSON, M.D., M.C., Londen M.R.C.S. Engeland.

Jaarlijksch Inkomen	Premiën ...	... £147,353
	Interest ...	... 65,906
Opgeloopen Fondsen	...	... 1,329,186

(Alles belegd in Zuid Afrikaansche Securiteiten.)

Absolute Securiteit.—Groote Opgeloopen en tusschen Bonussen op vorderingen.—Vrij van Beperkingen.—Verbeterde Nonverbeuring Regulatiën.—Vrije Woonplaats en Reizen.—Matige Onkosten.—Tijdige Betaling van Vorderingen.—Alle Winst behoort aan de Leden.—Geen Persoonlijke Verantwoordelijkheid.—Leeningen op Polissen van vijf jarigen duur.— Liberale Overgave Waarde.—Drie-jaarlijksch Onderzoek het laatst in Junij 1892 in het aanstaanden Junij 1895.

Dertig dagen speling toegestaan voor betaling van Premies, gedurende welke de Polis van kracht wordt gehouden. Polissen worden van kracht gehouden zoo lang als er voldoende Overgave Waarde is om een kwartaal Premie te dekken.

LAATSTE VERDEELING 1892.
Polissen van verschillenden duur moesten in geval van dood van Verzekerde worden betaald, tegen het volgend bedrag voor ieder £1,000 van origineele Verzekering:—

Duur in 1892.	Betaalbare Som.
47 Jaren	£2,939
45 Jaren	2,720
30 Jaren	1,898
20 Jaren	1,495
15 Jaren	1,350
12 Jaren	1,262
9 Jaren	1,168
6 Jaren	1,102
3 Jaren	1,050

WILLIAM MARSHALL, Secretaris.

DE VAN RIJN,
WIJN EN SPIRITUS MAATSCHAPPIJ (BEPERKT)
(Opvolgers van de heeren COLLISON & Co.)
Bovenkant Strandstraat, Kaapstad.
Eigenaars der welbekende en Gewilde Merken,
ORIGINEELE F. C. SHERRY!
ORIGINEELE F. C. COGNAC!
ORIGINEELE F. C. BRANDEWIJN
Handelaren in 't groot en in 't klein in alle mogelijke soorten der fijne Koloniale Wijnen en Spiritualiën. Zilveren Medalje, Amsterdam 1883. Gouden Medalje Antwerpen 1885. Zilveren Medalje Internationale Gezondheids Tentoonstelling 1884.
De Van Rijn Wijn en Spiritus Maatschappij Dranken kunnen worden verkregen aan haar Hoofdkantoor of aan eenige haren Tak Winkels in Kaapstad en omstreken en eveneens van de voornaamste Groothandelaars door de Kaapkolonie Natal Vrijstaat en Transvaal.

(KOPIJ.)
V. R.
VAN DIEMEN'S LAND (TASMANIA) TENTOONSTELLING,
Launceston, 11 Maart 1892.
Aan de heeren GEBROEDERS QUIBELL, NEWARK, ENGELAND.
Mijne Heeren!
Men heeft u een SPECIALEN PRIJS toegekend voor uwe Schapen Dips bij de Schapen Dip proeven, geconnecteerd met deze Tentoonstelling. Tien welbekende Dips competeerden mee. Het onderzoek was zeer streng en volledig en bij ieder punt hebt gij het gewonnen. Opdat de prijs alleen bij verdienste zou worden gegeven, kon de Jurij de namen der mededingers niet, totdat de proeven waren afgeloopen en de belooningen gegeven.
D. FERGUS SCOTT, Officieel Agent.
Speciale Agenten: R. M. ROSS & Co., Kaapstad.

Buitenvrienden! Let Wel op!!
C. H. BÖSENBERG'S
EENIGE OPREGTE AAMBEIJEN POEDER
Zwaan Apotheek, Bree- en Kortemarktstraat, Kaapstad.
☞ WAARSCHUWING! Het is ter mijner kennis gekomen, dat er slechte namaaksels onder den naam van "BÖSENBERG'S Aambeienpoeder" bestaan. Het EENIGE OPREGTE is alleen te verkrijgen bij, en draagt het handmerk De Zwaan, met den naam van
C. H. BÖSENBERG, BREESTRAAT. KAAPSTAD.
PAS OP VOOR NAMAAKSELS!
Alle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s; per Post 2s. 6d vooruit betaalbaar
BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR
C. H. BÖSENBERG, Chemist en Droogist, Zwaan Apotheek, Hoek van Bree- en Kortemarktstraat, Kaapstad.
☞ Geen connectie met eenige andere Bezigheid.

Nieuwe Patente Water Lift of Noria (Bakkies Pomp.)
OM groote hoeveelheden water op te trekken uit groote diepten, voor besproeijing of voor het geven van Water aan vee. Het wordt gewerkt door een of meer Ezels, Paarden of Ossen volgens de diepte is, en de hoeveelheid van Water, die moet worden opgetrokken. Een Ezel trekt omtrent 3,000 gallons water op in een uur. Deze Machine vereischen geene kostbare opzetting en trekken meer water op voor de aangewende kracht, dan eenige andere soort van Pomp. Prijzen en alle andere informatie kunnen gekregen worden van de Eenige Agenten.
GEORGE FINDLAY & CO.,
Pakhuizen van IJzerwaren, Gravestraat,
KAAPSTAD.

VLOEISTOFF ⁜ GIFTVRIJ
LITTLE'S
POEDER ⁜ VERGIFTIG
VERKRIJGBAAR VAN ALLE WINKELIERS
SELLAR BROS., Kaapstad,
EN
Milton, Watson & Co., Port Elizabeth

Brug over de Zoutrivier TE VAN RHIJNSDORP.
TENDERS verzegeld en geëndosseerd "Tenders voor het maken van de Metselwerk hoofden en het daarstellen van het IJzerwerk voor de Zoutrivier Brug Van Rhijnsdorp," zullen worden ontvangen door den Controleur en Auditeur-Generaal, tot middag van Woensdag, 16 Aug. 1893.
Tenders moeten het Transport insluiten van de Kaapstadsche Dokken tot de plek der Brug, van de Dwars Balken, wegende meer of minder 20 Ton.
Het Contract sluit in het maken der Metselwerk hoofden en het vervaardigen der Weg Opritten, zoowel als het leggen der Dwarsbalken.
Tenderaars moeten twee voldoende borgen leveren voor de vervulling van het Contract en zulke borgen moeten den Tender teekenen, anders zal hij niet worden overwogen. Plannen, berekeningen en voorwaarden van Contract, kunnen worden ingezien op applicatie aan het Publieke Werken Departement, Caledonplein, Kaapstad, gedurende de gewone Kantooruren.
JOH. NEWEY,
Hoofd Inspecteur Publieke Werken.
Publieke Werken Kantoor,
Kaapstad, 26 Julij 1893.

ZUID-AFRIKAANSCHE
Koninklijke Maildienst
De "Castle Mail Packets" Maatschappij
DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., via Madeira en Plymouth, te St Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.
Aug. 9.—DUNOTTAR CASTLE Kaptein ROBINSON.
Aug. 23.—NORHAM CASTLE, Kaptein WINCHESTER.
Extra Booten via Las Palmas.
WARWICK CASTLE, Kapt CREAGHE, omtrent 7 Augustus, via St. Helena en Ascension.
DUNBAR CASTLE, Kapt. WINDER, omtrent 19 Augustus.
DOUNE CASTLE, Kaptein HARRIS, omtrent 4 September.
Voor vracht of passage vervoege men zich bij de Agentuur van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ (Beperkt).

UNION LINIE
KONINKLIJKE MAILDIENST
UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).
DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag te 4 uur n.m., te St. Helena, Ascension, Madeira en Lissabon als onder aanleggende.
VOOR ENGELAND
ATHENIAN, Kapt. BAINBRIDGE 2 Aug.
SPARTAN, Kapt. COPP, 16 Augustus.
SCOTT, Kap LARMER, 30 Augustus.
TARTAR, Kapt, JONES 13 September.
MEXICAN, Kapt. GRIFFIN, 27 September.
ATHENIAN, Kapt. BAINBRIDGE, 11 Oct.
MOOR, Kapt ———, 25 October.
*Een van de Maatschappij's mooije Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na den aankomst van elke Mailstoomboot en tusschenboot.
RETOURKAARTJES naar ENGELAND, geldig voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen vermindering van 10 percent op den Dubbele Passagegeld.
RETOURKAARTJES voor HAVENS langs de Kust worden uitgereikt voor de terugreis binnen drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij Stoombooten.
Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Maatschappij, Adderleystraat.

Pengewijn Eijeren.
DE Ondergeteekende ontvangt nu PENGEWIJN EIJEREN van Dassen Eiland. Doe aanzoek bij
Wm. Humphries,
CENTRALE WERF

MAAK GEEN ABUIS!
WILT gij een goed Pak Kleeren hebben gemaakt? Ga naar F. TYFIELD hoek van Breestraat en Langemarktstraat. Verlangt ge Goedkoope Hemden, of Goedkoope Schoenen? Ga naar F TYFIELD. Niets te doen met eenigen anderen TYFIELD in de stad. In het kort alle mogelijke dingen kunnen tegen verbazende lage prijzen worden verkregen.

M. ISAACS,
104, Langemarktstraat,
WENSCHT zijne Vrienden en Klanten van het Binnenland bekend te maken dat hij juist heeft ontvangen, eene nieuwe selectie van nieuwe seizoen Goederen in Fancy Tweeds, Gestreept Sajet en Flanellen, tegen prijzen die men met eenig ander Huis in Stad kan vergelijken. Eveneens Hoeden, Dasjes, Stevels Hemden, enz.
N.B. Broeken in den Winkel gemaakt volgens den laatsten smaak op de kortste kennisgeving. Let op het adres:—
M. ISAACS,
104 Langemarktstraat, Kaapstad
Tegenover den heer J. SHIPLEY, Hoedenfabrikant.

Gedrukt en uitgegeven door M. G. BOETS handelende onder den stijl of de firma van HOFMEYR & REGTER, 84 Loopstraat Kaapstad